УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 155. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го СЕРПНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 26, 1969 No. 155. VOL. LXXVI

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 25 серпня 1969 р.

В АМЕРИЦІ

ЦІНИ НА ТОВАРИ ПЕРШОЇ ПОТРЕБИ ЗРОСЛИ в липні на 0.5%, більш-менше, як кожного місяця в цьому році — повідомив Департамент Праці. Гін до інфляції був у цьому році найвищий, почавши від Корейської війни в 1951 році, але порівнюючи з минулим роком, дещо сповільнився в останніх трьох місяцях, впавши від 7-ох відс. до 5.5 відс. Але всі ціни на товари першої потреби втрималися нарівні понад 6% вищому, аніж були в минулому році в тому часі.

ВСЯ АМЕРИКАНСЬКА ПРЕСА ПІДКРЕСЛЮЄ суперечність між ствердженням секретаря оборони Мелвіна Лерда, що Совєти щораз посилюють свою морську фльоту та що вони мають вже тепер коло 400 підводних човнів, у тому числі також атомових, — та заявою секретаря морської фльоти Джана Г. Чейффі, що до кінця 1970 податкового року коло 100 воєнних кораблів підуть „на склад", а між ними кружляки для поборювання підводних човнів „Беннінґтон" і „Кірсардж", лінійний корабель „Ню Джерзі" і важкий кружляк з керованими ракетами та багато інших важливих одиниць морської фльоти. Все це — задля бюджетових ощадностей.

ЛІКАРІ ВИНУВАТІ у великій мірі у жалюгідному зрості коштів лікування — заявив секретар здоров'я, освіти і добродійности Роберт Фінч. Він ствердив у листі до сенатора Абрагама Рібікоффа, демократа з Коннектикату, що „очевидною конечністю стала дійсна участь лікарів у контролюванні коштів лікування". За останніх три роки федеральна допомога стейтам на покриття коштів лікування незаможних і старих віком осіб зросла із суми 800 мільйонів, до суми 2,400.000.000 дол.

ПОВІНЬ У ЗАХІДНІЙ ВІРДЖІНІЇ ЗАБРАЛА понад 100 людських жертв. Ріка Джеймс залила великі обширі, створивши на самому передмісті стейтової столиці Ричмонд багнисте озеро. Знову ж гураґан Каміль коштував у стейті Міссісіппі життя кругло 300 особам, спричинивши шкоду на сотні мільйонів долярів. Генерал Джордж Лінкольн, що його президент Ніксон призначив, як зв'язкового між Урядом і властями стейту Міссісіппі, заявив, що треба буде найменше 5 тижнів, щоб урухомити всі стейтові засоби комунікації та установи публічної ужиткованости.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖАН ЛІНДЗІ ПЕРЕДАВ „золотий ключ" до Ню Йорку 22-річній Бернадетт Девлін, посолці до британської палати громад з Північної Ірляндії, яка брала активну участь в бурхливих демонстраціях проти північно - ірляндського режиму і тепер прибула до Америки, щоб зібрати 1 мільйон дол. на жертви урядових репресій в Північній Ірляндії. Ліндзі запевнив Девлін, що „Ню Йорк, яке є містом меншин, традиційно підтримує меншини".

СУД ПРИСЯГЛИХ У НЮ ЙОРКУ ВИЗНАВ винуватим 20-тирічного колишнього возьного жидівського шпиталю, Карльоса Валле, у тому, що він у телефонічних розмовах до різних американських властей відгрожувався президентові Ніксонові, заповідаючи, що вб'є його. 1 жовтня мають проголосити присуд. Карльосові Валле погрожує кара в'язниці до 10 років і гривна у висоті 10.000 дол.

У СВІТІ

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НАССЕР НАЗВАВ війну проти Ізраїлю „святим обов'язком" всіх арабів. Він звернувся листом до свого військового міністра генерала Мохаммеда Фавзі, як теж до всіх арабських володарів. Безпосередню притоку до того гострого виступу Нассера дала пожежа мусульманської святині Аль Акса в окупованій Ізраїлем східній частині Єрусалиму. Король Йорданії Гуссейн вистосував заклик до всіх арабських володарів в справі їхньої вершинної конференції.

МІЖ ТАЇ (СІЯМОМ) І ЗСА ВІДБУДУТЬСЯ вкедовзі переговори про ступневе зменшення стаціонованих в Таї 49.000 американських військовиків, здебільша летунів і допоміжних летунству піхотних і технічних частин. Ті переговори заініціював таїський міністер закордонних справ Танат Хоман, внаслідку критичних голосів в американському Сенаті проти такого пов'язання ЗСА і Таї, що могло б втягнути ЗСА у „другий В'єтнам".

ПІВДЕННА КОРЕЯ ОТРИМАЛА запевнення від президента Ніксона, що ЗСА і Південна Корея „зустрінуть збройну атаку проти Південної Кореї згідно з існуючим договором про взаємну безпеку". Ця стилізація була слабшою за стилізацію комунікату після минулорічної зустрічі тодішнього президента Джансона з південнокорейським президентом Чунґ Гі Парком, який тепер нараджувався з президентом Ніксоном в Сан Франсіско.

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА 27-річного австралійського громадянина Майкела Деніса Вільяма Рогена за підпалення два дні раніше мошеї Аль Акса, одної з найбільш шанованих стародавніх мусульманських святинь. Пожежа тієї святині дала притоку до масових демонстрацій арабів в Ізраїлі та всіх мусульманських країнах.

ЧОЛОВИЙ ЄГИПЕТСЬКИЙ ЩОДЕННИК ЗАКИНУВ президентові Ніксонові, що той розчарував надії арабів, що їх вони пов'язували з передвиборчою заявою Ніксона, що він буде старатися бути „більш об'єктивним" в ізраїльсько - арабському конфлікті. Мохаммед Гассайнен Хейкал, близький співробітник президента Нассера, твердить на сторінках щоденника „Аль Ахрам", що президент Ніксон „здеґрадував" свою політику під натиском збоку різних впливових в Америці чинників, між ними бизнесового і пресового світів, в яких великі впливи мають жиди.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ВИСЛОВИЛАСЯ з признанням про теперішній уряд у Чехо - Словаччині за його енерґійні заходи проти „контрреволюціонерів", які, „нацьковані західніми імперіялістами старалися переводити провокаційні збори у Празі". Зрештою, совєтська преса і радіо подають дуже мало вісток про бурхливі антисовєтські демонстрації в ЧССР з приводу перших роковин совєтської інвазії.

МІЖ ЗБИТИМИ ПОТУРБОВАНИМИ В ПРАЗІ БУВ секретар конґресмена Алларда Левенштейна, який об'їздить Европу в приватному характері. Того секретаря, 23-річного студента Томаса Енґеля, чеська поліція арештувала, побила і спершу відмовила йому право сконтактуватися з американською амбасадою, але після 14 годин звільнила. Забраного йому фотоапарату чеська поліція не звернула. Сам конґресмен Левенштейн потерпів від слізного газу, що ним чеська поліція розганяла демонстрантів у Празі.

Впр. о. Мітрат Роман Лободич помер у Філядельфії

Філядельфія. — У п'ятницю 22-го серпня ц. р. тут о год. 11-ій ранку упокоївся в Бозі на 76-му році життя видатний церковний і громадський діяч Впр. о. Мітрат Роман Лободич, колишній капелян Української Галицької Армії, катехит в українських школах Львова, парох села Залукви, крилошанин станиславівської і згодом Митрополичої Капітули, катедральний парох і совітник єпископської консисторії у Станиславові і потім у Львові, член Надзірної Ради Земельного Банку у Львові, товариства „Дністер" і багатьох інших організацій і товариств в Краю. У ЗСА Покійний був головним предсідником „Провидіння", парохом в Лос Анджелесі, редактором Духовної Семінарії у Вашингтоні і востаннє капеляном Сестер Василіянок. Покійний був добрим провідником і промовцем, працював також як журналіст, співпрацюючи в католицьких часописах і журналах. Священичі похоронні обряди Сл. п. о. Мітрата Лободича почалися в понеділок 25 серпня ц. р. о год. 8-ій веч. в Католицькому Соборі у Філядельфії і сам похорон визначено на вівторок 26 серпня год. 9-та ранку.

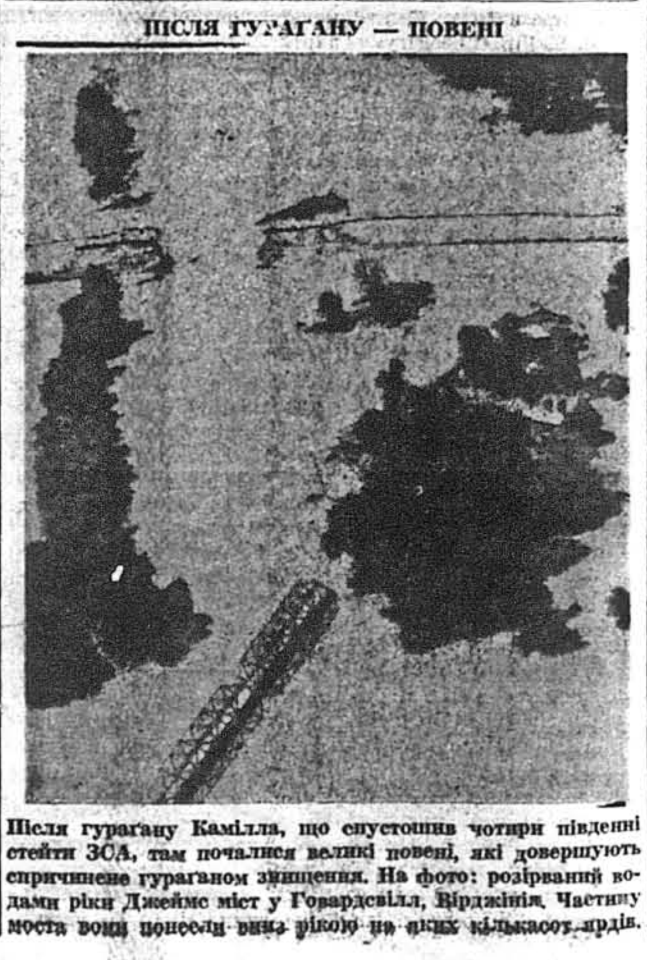
Місяць має три і пів більйона років свого існування

Ню Йорк. — Аналіза привезених астронавтами із залоги „Аполло 11" зразків місячного ґрунту — каміння й пилу — виявила, що поверхня Місяця, зокрема в околиці Моря Спокою де примісячилися були астронавти, є дуже старою і її вік можна встановляти на яких три і пів більйона років. Висліди проведеної аналізи доводять, що Море Спокою на Місяці не було вкрите, як це досі думали, вулканічною лявою первісного походження. Водночас із цим виявляється, що ні одна з існуючих досі теорій про постання поверхні Місяця не відповідає дійсності. Зокрема неправильними виявилися теорії про те, що поверхня Місяця формувалася в результаті активности вулканів, як також здогади інших науковців, що існуючі на Місяці кратери були створені ударами метеорів. Привезені з Місяця зразки місячного ґрунту доводять, що поверхня Місяця мало змінялася протягом більйонів років. На думку лавреата Нобеля д-ра Гаролда К. Урея з Каліфорнійського Університету, зовнішній вигляд Місяця з його кратерами і морями сформувався дуже давно, ще в той час, як почали творитися Земля й інші плянети. Кратери на Місяці поставали в раннім періоді формування Місяця внаслідок спадання метеорів на місячну поверхню. Висліди аналізи місячного ґрунту і висновки з них будуть опубліковані в американському журналі „Сайнс" (Наука) в половині серпня цього року.

Урядові чинники думають, що період великих расових заворушень у ЗСА вже минувся

Вашингтон. — Федеральні урядові чинники висловлюють свою думку, що період расових заворушень на велику скалю таких, як були минулими роками в Лос Анджелесі, Дітройті і Нюарку, правдоподібно минувся. Якихось більших виявів расових зударів і руйнування не було у великих містах уже від квітня 1968 року і представники Департаменту Юстиції вважають, що кількість цивільних заворушень в районах міських трущоб зменшилася на яких 50 відсотків в порівнянні до минулого року. Не зважаючи на випадки меншого розміру заворушень в деяких менших місцевостях, великомаштабних нищівних зрушень, таких, як ті, що почалися влітку 1964 року в нюйоркському Гарлемі і продовжувалися потім по інших містах Америки, в останніх кільканадцяти місяцях не було. Всеж таки, відсутність більших заворушень, ще не свідчить — на думку компетентних чинників — що міжрасові напруження і конфлікти зменшилися. В деяких містах, як наприклад в Дітройті, вони подекуди загострилися і там панує своєрідне збройне перемир'я між білими і чорними. У Вашингтоні рахуються з можливістю виникнення поновних заворушень не тільки по коледжах й університетах, але також і по середніх школах.

ПІСЛЯ ГУРАГАНУ — ПОВЕНІ

Після гураґану Камілла, що спустошив чотири південні стейти ЗСА, там почалися великі повені, які довершують спричинене гураґаном знищення. На фото: розірваний водами ріки Джеймс міст у Говардсвілл, Вірджінія. Частину моста вони понесли вниз рікою на яких кількасот ярдів.

ЗСА покищо припинюють відкликання військ з В'єтнаму

Сан Кліменте, Каліф. — Президент Ніксон рішив покищо стриматися з проголошенням дальшої редукції американських збройних сил у В'єтнамі. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер заявив, що Президент прийме рішення щодо дальшого зменшення американських військ у В'єтнамі „за кілька днів або тижнів". Коли 8 червня ц. р. Президент розпорядив відкликання перших 25.000 американських вояків із Південного В'єтнаму, він заповів, що в серпні ц. р. подасть дальше число військ, які повернуться до ЗСА. Тепер він відклав рішення в цій справі внаслідку посилених офенсивних атак північного-в'єтнамського реґулярного війська та В'єтконґу. За твердженням Роналда Зіґлера, Президент прийме в цій справі рішення щойно в жовтні цього року, наказавши тим часом перевести докладне обслідування ворожих дій та замірів. Як відомо, на Паризькій конференції про В'єтнам усе ще нема найменшого поступу в напрямку до замирення.

Тим часом у Південному В'єтнамі прийшла зміна уряду. Прем'єр Тран Ван Гуанґ, не зголосивши формальної димісії, просто відійшов, давши змогу президентові Нґуєнові Ван Тієу перевести зміни в уряді. Новим прем'єром став дотеперішній віце-прем'єр і міністер внутрішніх справ, колишній шеф штабу південно-в'єтнамської армії та колишній амбасадор у Вашинґтоні й на Тайвані — генерал Тран Тьєн Кім. Новий прем'єр є давнім близьким приятелем і співробітником президента Нґуєна Ван Тієу. За пресовими коментарями та зміна уряду не принесе будь-якого поважного звороту у південно - в'єтнамській політиці. Північно-в'єтнамська комуністична пропаґанда віддавна називала генерала Тран Тьєна Кіма „одним із найперших зрадників". Покищо не оприлюднено повного складу нового уряду. На воєнному фронті далі в різних місцях поважні бої. Віднайдено збитий в минулому тижні ворогом гелікоптер, куди трудно було доступити внаслідку ворожих дій. Між загинулими 8 особами був також пресовий фотограф із Ассошіейтед Пресс. 28-річний Олівер Нунан.

Знову зросла загроза нової ізраїльсько-арабської війни

Єрусалим. — На Близькому Сході знову значно загострилась політична ситуація, зактуалізувавши загрозу, нової арабсько-ізраїльської війни. Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебен у великій промові в минулу неділю 24 серпня ц. р. різко натаврував ворожу Ізраїлеві кампанію, яку поведено в усіх арабських країнах у зв'язку з пожежею мусульманської мошеї Аль Акса в минулому тижні. Ізраїльський міністер назвав „поворотом до середньовічних часів" арабські заклики до „святої війни" проти Ізраїлю у зв'язку з пожежею тієї арабської святині та обвинувачування ізраїльців, що це вони спалили ту святиню. Абба Ебан рішуче відкинув такі закиди, як наклепи, та заповів, що суд над арештованим за підпал святині австралійським громадянином, 27 - річним Майкелом Денісом Роганом, буде відкритий, з доступом для міжнародних, між ними й арабських, адвокатів і дипломатичних представників. Але, за звідомленнями кореспондентів з арабських країн, широкі арабські кола або не вірять, що це дійсно Роган підпалив ту святиню, або обвинувачують Ізраїль у відсутності належної захорони мусульманських, релігійних пам'яток. Тільки Туреччина й Іран, обидві мусульманські держави, не використали тієї пожежі для політичної кампанії проти Ізраїлю та заявили готовість допомогти у відбудові святині. Президент Єгипту Гамаль Абдель Нассер та королі Савді Арабії і Йорданії, Фейсал II і Гуссейн, вимагають воєнного походу проти Ізраїлю, щоб звільнити окуповані Ізраїлем арабські землі, зокрема східній колишній йорданський Єрусалим.

В Індії заприсяжено нового президента

Ню Делі. — В неділю, 24 серпня ц. р. з великою парадою заприсяжено нового, четвертого з черги після державного усамостійнення Індії — президента, 75-літнього В. В. Гірі. Серед гуку 31 гарматнього стрілу новообраний президент переїхав відкритою каретою, запряженою у четверню коней, з президентського палацу до парляменту, де головний суддя заприсягнув його на індійську конституцію на дальших 5 років. Політично перемога Гірі значно закріпила становище прем'єра Індіри Ганді, яка підтримувала Гірі всупереч опінії більшости парляментарного клюбу керівної Конґресової партії. Індіра Ганді, так само, як новий індійський президент, колишній лідер індійського робітничого руху й колишній міністер праці, схиляються до ліберальних реформ, та мають проти себе опозицію консервативних і реакційних кіл.

Українська мова в державних школах Едмонтону

Едмонтон. — У цьому великому канадійському місті нараховується близько 13 000 українців православного віровизнання та понад 25 000 українців католицького віровизнання. Український Міжшкільний Комітет повідомив на сторінках „Нового Шляху" з 16 серпня, що цього шкільного року „навчання української мови в 7-й тільки клясі в „джунійор-гай" у сепаратних школах буде відбуватись у 5-х школах". У південній частині Едмонтону, де є 23 сепаратні школи, не будуть учити української мови в жадній, бо „українці південного Едмонтону не змоглись і не зуміли зібрати достатньої кількости підписів за українською мовою". Двоє отців роблять тепер заходи, щоб це якось направити таке становище. Вивчення української мови в публічних, чи громадських школах буде цього року лише в 4-х, а в „сіньйор-гай" — лише в одній, як було й минулого року. Хоча православних українців у Едмонтоні наполовину менше, вони підписами - проханнями добились того, що одержали від Шкільної Ради міста 4 школи, українці-католики одержали 5 шкіл. У повідомленні підкреслено, що „число шкіл залежало виключно від зголошень батьків" та що „немає тут в жадному випадку будь-якої вини Шкільної Ради".

Сенатор Юзик виїхав до европейських держав

Оттава, Канада. — Спеціяльна Сенатська Комісія відносно Напряму Науки (Сайнс Полісі) діє в Канаді приблизно два роки. Цієї осени ця комісія має представити урядові Канади свій рапорт та рекомендації, що матимуть далекосяглі значення для всіх громадян. Комісію очолює сенатор Моріс Ламонтань, бувший державний секретар. Серед 16 членів є сенатор Павло Юзик, професор історії в Оттавському Університеті, який один з активніших допитувачів на переслуханнях і нарадах.

Сенатор Павло Юзик

Майже всі канадійські наукові товариства в ділянках природних і соціяльних наук і університети та найвизначніші науковці представили свої меморандуми та вияснили свої погляди на переслухання цієї комісії. Всі міністерства, що в будь-якій формі займаються науковими дослідами чи їхніми застосуваннями, та великі й менші індустріяльні і комерційні компанії також виступали з своїми підсумками та пропозиціями. Вже видано поверх 60 томів цих переслухань.

Ця Сенатська Комісія мала перед собою головних науковців та урядових дорадників зі ЗСА, Англії, Франції, Індії, Японії та інших держав. У травні члени комісії відвідали урядовців у Вашинґтоні, мали спільну сесію з подібною комісією Палати Репрзентантів і мали наради з науковцями Месетчусетського Університету Технології й Гарвардського Університету в Бостоні.

Від 22 серпня до 14 вересня ця Комісія. із сенатором Павлом Юзиком у своєму складі відвідує уряди кількох европейських держав, за таким порядком — Швецію, Голляндію, Бельґію, Німеччину, Францію, Швайцарію й Англію. Це будуть останні переслухання науковців які відповідають за напрям науки цих урядів.

Д-р Орест Припхан з Венесуелі був на з'їзді в Лондоні, відвідав УНС

Відвідини в Головній Канцелярії УНС. Стоять (зліва): гол. предсідник Йосип Лисогір, д-р Михайло Тимків, д-р Орест Припхан та заступник гол. предс. Володимир Сохан.

Джерзі Сити. Минулої п'ятниці, 22-го серпня, Головну Канцелярію Українського Народного Союзу і в-во „Свободу" відвідав д-р Орест Припхан, лікар - психіятр з Венесуелі, вертаючись із світового з'їзду соціяльної психіятрії, що відбувся в Лондоні. Орест Припхан багатьом нашим громадянам відомий, як видатний спортовець ще зі Станиславова, а опісля із скитальських таборів у Німеччині, де вславився в таких ділянках спорту, як відбиванка, настільний теніс, шахи тощо. Медичні студії закінчив у Відні. Під час відвідин у приміщеннях УНС і „Свободи" і опісля під час обіду д-р Орест Припхан живо інтересувався життям українців у ЗСА та інформував про життя нашої громади у Венесуелі. Під цю пору у Венесуелі є біля 1.000 до 1.500 українців, переважно нових іміґрантів, які поселилися в тій країні після другої світової війни. Початково було там до 4.000 українців, але багато з них виїхало до ЗСА і Канади, шукаючи кращих умовин життя. Залишилися у Венесуелі професіоналісти, які влаштувалися на кращій праці. Серед них є 10 лікарів, 15 інженерів та чимало урядовців по державних установах і робітників різних професій. Більшість українців у Венесуелі зорганізовані в двох громадах, у Каракасі і Валенсії, де існують українські католицькі і православні парафії. Всч. о. Хрущ, католицький парох, і всч. о. Леонід Лотоцький, православний парох, дуже активні в своїх громадах та тісно співпрацюють також на церковному полі. Обидва вони мають свій осідок у Каракасі і обидва доїжджають до Валенсії, користуючись там однією церквою що другий тиждень.

Під час відвідин д-ра Ореста Припхана, до Головної Канцелярії УНС і „Свободи" загостив ще д-р Михайло М. Тимків, відомий наш громадянин з Парми, Огайо.

У Пряшеві помер Федір Лазорик

Пряшів, ЧССР. — Газета „Нове Життя" з 12 липня сповістила про несподівану смерть 56-річного українського письменника, автора підручників, члена редакційної колеґії тієї газети Федора С. Лазорика, що сталась 4 липня. Уродженець Пряшівщини, Ф. Лазорик вчителював на Закарпатті й Пряшівщині, був редактором повоєнної, ним же організованої, газети „Пряшівщина", працював у редакціях різних газет і журналів, був одним із перших письменників, який повністю перейшов з говору на сучасну українську літературну мову. У творчому спадку Федора Лазорика залишились повість „Світанок над селами", збірки віршів „Велика сила", „Сніжні хризантеми" та ін.

СВОБОДА — SVOBODA
український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Терор не помагає

Останні події в Чехо - Словаччині, зв'язані з першою річницею совєтської військової інвазії, доказують і потверджують факт, що комуністичний терор поступово втрачає свою силу. Не тому, що комуністичні ватажки перестають ним користуватись. Цілком навпаки. Перед річницею ганебної совєтської інвазії до Чехо - Словаччини увесь місцевий і окупаційний червоний апарат намагався на смерть залякати чехів і словаків погрозами кар і репресій, якщо вони поважаться на будь-які демонстрації. Вже за кілька днів перед річницею комуністична поліція палицями, зброєю і слізними газами розганяла навіть найменші групи людей, що збиралися на вулицях Праги. Проте, нарід не дав себе залякати і в саму річницю інвазії вийшов на вулиці міст, щоб заманіфестувати свій спротив і свою погорду до окупанта. Що більше, до демонстрантів приєднувались навіть вояки в уніформах, яких вислано залякувати населення.

Терор Москви справді втрачає свою ефектовність. Напавши на Чехо - Словаччину, комуністичний ватажок Брежнєв у Кремлі створив свою „доктрину", мовляв, Совєтський Союз „має право" втручатись у внутрішні справи „соціялістичних" країн, якщо імпортованому до них на совєтських багнетах комуністичному режимові щось загрожуватиме. Але ця терористична доктрина не перешкодила Румунії запросити Президента Америки до своєї столиці і не налякала румунського народу, який таки справді демонстративно вітав цього найвищого виразника вільного світу.

До цих міжнародних прикладів безуспішности совєтського терору можна додати тисячі й тисячі інших прикладів, головно з України. Сміливі виступи українських інтелектуалів, щораз нові випадки одвертого спротиву терористичним розпорядженням з Москви серед української молоді, все це, як і спостереження туристів, доказує, що народи перестають боятись терористичних погроз і репресій.

Висновок насувається сам: в комуністичній імперії виростає нова ґенерація, яка вже народилась та виховалась у терористичній комуністичній системі і яка, не зважаючи на те, що їй від колиски намагались „сполоскати мозок", сама побачила й пізнала повну забріханість, злочинність тієї системи і робить з цього практичні висновки. Терор був головним і єдиним засобом для втримання комуністичної системи в Совєтському Союзі на протязі минулого півсторіччя. Коли ж тепер люди і народи перестають боятися того терору, то це непомильна ознака недалекого кінця і самої терористичної системи.

Політизація спорту

Головною особою у спортовій дружині і в спортовому світі є тренер. Від його якостей не лише спортових, а й педагогічних, залежить вислід гри дружини чи індивідуальні висліди спортовців. Тренери є при кожній спортовій дружині більшого значення — і в країнах вільного світу, і в СССР. Але у Совєтському Союзі рівнорядною з тренером особою є ще пропаґандист, чи політрук, що виконує одночасто функції каґебіста. Він приставлений партією на те, щоб втовкмачувати в голови бігунам, борцям, штанґістам, футболістам і т. д., що вони мусять за всяку ціну виграти змагання за кордоном, що їм „довіряє партія" важливу місію — репрезентувати „першу країну соціялізму-комунізму" тощо.

За часів Сталіна був неписаний наказ: у московської дружини „Динамо" не мала права виграти жадна футбольна дружина з будь-якої республіки СССР. За Хрущова і тепер за Брежнєва вже не раз у Москви відбирали кубок СССР київські футболісти. В „нагороду" за це кращих спортовців з Києва під різними претекстами переводять у Москву. Коли з СССР виїздить будь-яка дружина для змагань за кордоном, то до неї набирають професійних спортовців з різних частин СССР. Майже завжди такі відібрані спортовці - професіоналісти змагаються за кордоном із спортовцями - аматорами.

Міжнародний спортовий світ сколихнула заява СССР, що „совєтські спортовці не візьмуть участи в змаганнях за чашу Европи по стрибках у воду в Італії, бо Комітет відмовився підносити там національні прапори і виконувати гимни країн під час вручення нагород переможцям". Повідомляючи про це, „Правда" з 20 серпня ще раз виявила, що Москві йдеться не так про спорт, як про політику. Але цього разу в Італії таки не буде повівати кривавий совєтський прапор.

Степан Женецький

ЧОМУ ВІДСУНЕНО ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЗСА І СССР?

Ідучи до президентських виборів, Р. Ніксон заявляв, що у закордонній політиці, в розв'язуванні спірних міжнародних проблем він буде застосовувати не конфронтації, а переговори. І справді, в перших же тижнях після приходу до Білого Дому, він ужив заходів, щоб підготовити переговори з проводирями Кремлю для злагіднення відносин між Вашинґтоном і Москвою. Вже навіть устійнено дати, коли переговори мали б початися, і визначено справи, які мали б бути обговорювані. Але останнім часом Вашинґтон ті переговори відсунув на бічний плян.

За раніше проголошеними відомостями переговори між ЗСА і СССР вже повинні були б вестися в кількох важливих справах, зокрема в справі обмеження стратегічної зброї. Але, як подає американська преса, на бажання Вашинґтону їх відложено щонайменше до кінця літа.

Совєтський амбасадор у ЗСА, Анатолій Добринін, який устійнював усі справи, зв'язані з переговорами, і який виїхав був до Москви на міжнародну к о муністичну конференцію, до Вашинґтону ще не повернувся. Правдоподібно, повернеться він у той час, коли Андрей Громико, міністер зовнішніх справ Совєтського Союзу прибуде на наради Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, які почнуться у вересні. Отже, замість переговорів між совєтським амбасадором Добриніним і урядовцями Державного Департаменту, в е с т и м у т ься лише пробні переговори між закордонними міністрами ЗСА і СССР. А це, твердить американська преса, велика різниця. Це означає, що реалізацію передвиборчого клича през. Ніксона в закордонній політиці відсунено на майже повних шість місяців.

Які це матиме наслідки на американсько - совєтські відносини?

Деякі американські політичні коментатори вважають, що ці зміни зайшли тому, що Москва стримала поворот Добриніна до Вашинґтону. Але відомий знавець совєтсько - американських відносин, Джозеф Гарш, твердить, що були для цього інші причини. Відсунення реченця повороту Добриніна до Вашинґтону, на його думку, сталося внаслідок деяких політичних потягнень Вашинґтону.

Ініціятива в закордонній політиці, пише Гарш, тепер знову перейшла до Білого Дому, і новий республіканський Уряд зручно її використовує.

Це був вияв тієї ініціятиви, пише він, коли през. Ніксон у поворотній дорозі з Далекого Сходу відвідав Букарешт, а після того говорив про сердечну зустріч його в тій комуністичній державі.

Це також був вияв американської ініціятиви, коли державний секретар Вілліям Роджерс висловив бажання наладнати кращі відносини з червоним Китаєм. І це належало також до виявів американської ініціятиви, коли він заявив, що Вашинґтон бажає приязних відносин з червоним Китаєм і СССР, при тому перестерігши обох комуністичних велетнів, щоб не починали між собою війни, бо, мовляв, СССР має кращу зброю, але Китай має далеко більшу людську силу. До того ж Роджерс заявив, що Вашинґтон шукає не „невтралітету" супроти червоного Китаю і Совєтського Союзу, а — приязни обох. Цим він поставив Вашинґтон у ролю миротворця — арбітра відносно тих двох потужних суперників.

Це — нова і цілком відмінна від часів Перл Гарбору роля ЗСА в закордонній політиці.

Отож з цієї причини, пише Гарш, Москва і вирішила відкласти переговори, доки Громико не прибуде до ЗСА і сам на місці не дослідить усіх справ.

Щождо питання, чому Вашинґтон змінив свою поставу до переговорів з СССР, то дехто з американських коментаторів відповідає: „А чому б не почекати? Для чого Вашинґтонові поспішати? Адже систему протиракетної оборони вже схвалено і вже з успіхом випробовується багатоголовкові атомові стрільна, які за одним пострілом можуть влучати в різні цілі. І — понад усе — „Аполло 11" доказав величезну технічну перевагу Америки над Совєтським Союзом.

„Балянс сили", п и ш е Гарш, сприяє ЗСА. Кожного разу, коли літають кулі між „Казахською Совєтською Соціялістичною Республікою" і „Уйгурською Автономною Областю", складовою частиною червоного Китаю, чи над ріками Уссурі й Амуром, скріплюються позиції ЗСА і послаблюються позиції СССР.

Джозеф Гарш подає дуже цікаву оцінку міжнародного становища.

Тепер, пише він, позиції ЗСА виглядають багато краще, як шість місяців тому. Натомість справи СССР дуже погіршилися. Рік тому кремлівські володарі вислали були свої танки, щоб здушити подих свободи в Чехо-Словаччині. Вони осягнули те, чого бажали: Чехо - Словаччина опинилась під диктатом Москви. Але якою ціною?

Окупацією Чехо - Словаччини Москва наставила проти себе комуністичні партії Італії, Франції, Англії і багатьох інших країн. Вона ще більше обурила проти себе Югославію. Цим своїм кроком Москва спричинилася до того, що през. Ніксон був найсердечнішим гостем у комуністичній Румунії. Своїми танками в Чехо - Словаччині Москва дослівно знищила всіх своїх приятелів серед народів Східньої Европи. Всі ті, що могли бути льояльними союзниками Москви, стали тепер „примусовими союзниками", яким Москва не може довіряти. Варшавський пакт, замість об'єднати рівних з рівними, обернувся у знаряддя, яким Москва керує Східньою Европою. Внаслідок окупації Чехо - Словаччини Москві не вдалося згуртувати комуністів світу по своєму боці проти червоного Китаю.

Отже, Москва має під своєю владою Чехо - Словаччину, але не має приятелів.

Беручи під увагу всі ці клопоти Москви, Джозеф Гарш радить Вашинґтонові не квапитися з переговорами, а зачекати, коли Кремль змушений буде піти на ще більші поступки.

Любомир Калинич

КОСМІЧНІ ПОЛЕТИ З ПЕРСПЕКТИВИ ЧАСУ

Пригадую собі, як у липні 1957 року нетерпеливо очікував я обідньої пори, щоб послухати через радіо про спробу випущення першого американського сателіта в орбіту Землі. В моєму серці, як у серці натуралізованого а м е риканського громадянина, зродилось амбітне бажання, щоб американські науковці доказали, що не тільки большевики можуть чванитися своїм „Спутніком".

Вибігши з бюра, почув я на головній вулиці Міннеаполісу вигуки продавців газет: „Перший американський сателіт в орбіті!" Поквапно купив газету і пішов до ресторану, де звичайно обідав. Яке ж було моє здивування, коли ні в кого з кількадесятьох людей у тому ресторані не побачив я в руках газети. Вони розмовляли на всякі теми, тільки не про сателіт. І тоді я подумав: „Чому нема у цих людей національної гордости?"

Але яким колосальним контрастом до тієї поведінки американців був день 21-го липня, що його президент Ніксон проголосив святочним днем національної гордости! На успішний висад першої людини на поверхню Місяця, і то американської людини, з захопленням зареаґувало все американське громадянство. Це запримічувалось у пресі, в радіопересиланнях, у телевізійних програмах, у розмовах. На вулицях 21-го липня відчувався справді святочний настрій. Люди виглядали привітнішими, як звичайно, усіх, гейби одну велику родину, об'єднала радість з приводу цієї надзвичайно важливої в історії людства події.

Але залишімо соціологам і психологам аналізувати психіку американської людини, яка часом зовсім байдуже, а часом з щирою і глибокою радістю реаґує на поодинокі події. Є, однак, незаперечним фактом, що почуття національної гордости в значній мірі зросло у пересічного американця в обличчі світового значення події — здобуття Місяця американськими астронавтами.

Кілька тижнів тому на екранах телевізорів можна було бачити випродукований 1950-го року науково - фантастичний фільм про висад першої людини на Місяць. Космічний корабель у тому фільмі летів з швидкістю 1 000 миль на годину. За двадцять років дійсність перевищила фантазію авторів фільму в 25 разів, бо космічні лети відбуваються тепер з швидкістю до 25 000 миль на годину. Але й та швидкість для міжплянетарних полетів є ще зовсім недостатньою, коли взяти під увагу віддаль від Землі до інших плянет навіть нашої соняшної системи. І так, щоб у кораблі „Аполло 11" дістатися до Марса, який віддалений від Землі приблизно на 60,000.000 миль, треба було б щонайменше 4.5 місяця. Летячи зі швидкістю 25,000 миль на годину, або 7 миль на секунду, треба було б два роки провести в космічному кораблі, щоб осягнути Юпітер, і більше як 16 років, щоб осягнути Плутон. До плянети Альфа Центаврі треба було б летіти 100,000 років...

Кажуть, що, урухомлювана атомовою енерґією, ракета могла б розвинути швидкість до 700 миль на секунду. Але навіть тоді полет до Альфа Центаврі тривав би 1,000 років. За теорією Айнштайна найвища швидкість, себто швидкість, з якою поширюється світло, становить 186,300 миль на секунду. Якби науковці могли провадити космічний корабель з такою швидкістю, полет до Альфа Центаврі тривав би 4.3 року, і 100,000 років треба було б, щоб пролетіти цілу Галяктику.

Порівнюючи швидкість космічного корабля у згаданому вище ф а н т астичному фільмі з 1950 р. із осягненою за 20 років швидкістю „Аполло 11", що дає відношення 1:25, і застосовуючи це саме відношення, себто 25,000 x 25, у 1990-их роках можна буде осягнути швидкість 625,000 миль на годину. Розуміється, таке твердження виглядає фантастичним, але чи швидкість 25,000 миль на годину не виглядала фантастичною ще так недавно?

З'ЇЗД КОЛГОСПНИКІВ У МОСКВІ

Хоча рабовласницька колгоспна система існує в СССР вже понад 30 років, Москва скликала за ввесь час лише два „з'їзди колгоспників" і, до речі, ні одного з'їзду робітників, на яких нібито в першу чергу має спиратись совєтська влада. Тепер „Правда" з 18 серпня оголосила, що в листопаді 1969 року відбудеться в Москві третій „всесоюзний з'їзд колгоспників". На з'їзді буде затверджений „новий колгоспний устав", що позбавляє колгоспників взагалі будь-якого права на землю, на якій вони працюють. В надрукованій у тому числі „Правди" передовій „Назустріч з'їзду колгоспників" сказано, що необхідно вже тепер розпочати наради і збори колгоспників по всіх „республіках", щоб швидко довести до вибору делеґатів на з'їзд: в середньому по 1 делеґатові від 7 000 колгоспників.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Даншков

НЕДУГИ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ

II

Гострі запалення п і дшлункової залози, як правило, дуже бурхливі і болючі, але іноді вони можуть проходити в легшій формі. Які б вони, одначе, не були — бурхливі, гострі чи лагідніші, вони приведуть якогось часу до поважного стану або ж до хронічної кволости залози, до постійної недостачі в її праці, а з тим і до хронічних розладів органів травлення.

Як ми згадали в попередній статті, припадки гострого запалення постають на базі хвороб, інфекцій або камінців у жовчевому міхурці, на базі спазматичного звуження підшлункової протоки, а в деяких людей — внаслідок вразливости до певних харчів, особливо до алькоголю. Якщо лікування інфекції, жовчевих камінців або звуження проток лежить в руках лікаря, то справа дієти або вживання алькоголю — це вже справа самого пацієнта. Лише в деяких випадках лікарі приписують медикаменти, але в загальному самі пацієнти мусять на себе вважати.

Уявімо собі, що після гострого припадку запалення залози людина має якусь кволість у виробленні ферментів залози для травлення товщів. У той самий час вона хронічно переїдається товщами різних видів. Ясно, що залоза тоді змушена працювати понад міру, щоб продукувати більшу кількість цього ферменту. Постає надмірне подразнення, а вслід за цим і можливість нової атаки гострого запалення. Коли ж навіть і не буває гострого запалення, то, в надмірній кількості споживаний товщ не переробляється як слід, і це веде до розладів у травленні, до кишкового забурення, яке в свою чергу виводить з ладу травлення й інших харчів.

Однак, хронічне недомагання підшлункової залози може виникнути й на іншій базі. Буває, що людина не має вразливости до якогось харчу, не має реакції до алькоголю або окремої групи харчів, але, внаслідок попередніх гострих приступів, її залоза не виробляє потрібної кількости соків травлення. Тоді кожний харч, який витворює більшу кількість шлункових кислот, може подразнити підшлункову залозу, а вслід за цим привести до розладу травлення.

Справа в тому, що деякі функції травлення відбуваються автоматично на основі відповідних рефлексів, які є відповіддю на якесь інше подразнення. І так, наприклад, підшлункова залоза починає посилено працювати, коли шлункові кислоти переходять у дванадцятипалу кишку. Коли ж цих кислот проходить більше і протягом довшого часу, то, цілком зрозуміло, підшлункова залоза мусить працювати довше й інтенсивніше, інакше постають різного роду „нестравности", а то й справжні розлади в травленні.

Нічого дивного, що лікування хронічного недомагання підшлункової залози в більшості випадків базується на дієті, яка виключає або якийсь вид харчу, якщо до нього людина вразлива, або всякий такий харч, який може спровокувати сильніше витворення шлункових кислот. В окремих випадках лікар може дослідити це з поміччю аналіз, які виказують, що людина, наприклад, перетравлює товщі, білки або вуглеводні не повністю. Тоді таку групу потрав радиться пацієнтові обнизити в своїй дієті або ж взагалі виключити. Ясно, що при наявності жовчевих камінців або звуженні проток найкраще перейти операцію, бо дієта стану не направить.

Основні симптоми, якими характерне хронічне недомагання залози — глухі болі у верхній частині живота, які променюють крізь живіт до хребта, часта нудота, зокрема після важчих видів потрав, помітне здуття шлунку з неприємним „відбиванням" газами, здуття кишок після деяких харчів, нереґулярні виділини, які можуть мати особливо прикрий запах, в деяких випадках кишкові виділини мають частинки нестравленої потрави. Кволість залози у травленні товщів дає, як правило, болі в шлунку, кволість до білків — нестравність, а кволість у травленні вуглеводнів — майже завжди здуття кишок з надмірним виділюванням газів. Коли кволість ця стосується не лише якоїсь групи харчів, а загальна, тоді всі ці симптоми мішаються, даючи загальну картину розладу травлення. Втрата ваги, анемія, обнижена працездатність — це вже похідні цих недомагань.

Як сказано вище, для лікування потрібно часами спеціяльної дієти, якщо нестравність стосується лише якоїсь групи потрав, і в цьому випадку лікар мусить встановити, яка саме група потрав погано травиться. В більшості ж випадків застосовується загальну дієту, яка не подразнює ані самої залози, ані шлунку, щоб він не витворював зайвої кількости кислот.

При недузі цієї залози не рекомендується споживати: чаю, содових напоїв, смажених потрав, вареного тіста, свинини у всяких видах, смаженого м'яса будь-якого виду, смаженої, маринованої або консервованої риби, гострих видів сиру, квашеної і маринованої городини, надміру сирої городини. Особливо треба берегтися цибулі, помідорів, часнику та буряків, сирих овочів та ягід і не споживати надто холодних потрав.

Звичайно рекомендують споживати м'ясо лише у вареній або печеній формі, але не до ступеня засушення, найкраще пташине м'ясо, телятину і воловину, варену або печену рибу. Овочі, ягоди та городину найкраще споживати також у вареній формі, а коли в сирій, то в малих кількостях, і такі, які не мають надто багато кислоти. Молочні потрави, лагідні види сиру, саме молоко і білий сир звичайно вважаються добрими харчами. Крупи і каші — лише у вареній формі, замість комерційних „уже готових", а хліб—лише пшеничний, а коли житній, то лише білий, найкраще причерствілий.

Часто індивідуальний досвід відносно потрав також стає важливим показником у визначенні доброї дієти.

М. Л-а

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

(У 110-ті роковини від дня народження)

(5)

Та як, опріче слів і чулих
  сліз, нічого
Ти не несеш йому,
  то розчаровань много
Зазнаєш ти і згинеш у юрбі.
І поки тіло ляже
  ще, в могилу,
Душа утратить одіж
  сніжнобілу
І віру чисту в лютій
  боротьбі.
Не сліз потрібно,
  щоб ставать до бою!
Не сльози, — силу й жар
  візьми за зброю,
Ту силу, що любов
  у груди ллє,
Ту міць, щоб думи
  в діло осущати,
Той жар, щоб з лихом
  битися й прощати
Все, чим тебе невіжа
  й злоба б'є!

Той жар, щоб вірити
  у правди світ і ждати.
І йти на труд без слави
  і заплати,
Як сонце й дощ
  працюють по лугах,
Як роси ті на пуп'янки
  дрімучі
Падуть, щоб цвіти з них
  розвить пахучі!..
Як маєш стілько сил,
  то йди на новий шлях.

Вже в цьому вірші помічуємо вплив ідей Франка. Цей вплив ще маркантніший у циклі „Наш стяг". В віршах цього циклу голосно прозвучав революційний тон Франківського „Вічного революціонера". В цьому циклі помітне також захоплення соціялізмом. Для характеристики цього циклу візьмемо оцей вірш:

Наш стяг, як маків цвіт,
  палає.
Наш стяг на бою шлях зове.
Хай марсельєза залунає,
Нас в край обіцяний веде,
Наш стяг, як макові цвітки!
Вперед, вперед, трудівники!
Ввесь гарт, всю волі міць
  зберім,
А що нам час велить,
  сповнім!
Вперед, вперед, пролетарі!
Вперед і ви, сини ріллі!
Велика міць єднає нас:
Братерство, правда й воля
  мас.
По темноті настав світанок,
Зайнявся день і схід в огні,
Зближається побідний
  ранок,
Плід наших трудів на
  землі!
Трудівники, сини ріллі,
Пролетарі фабричних брам!
Горою стяг, як маків цвіт!
„Гурра" — настрічу
  ворогам!
Ми не раби, у нас є честь!
Гнобителів досягне месть!
Ми непохитні, як стіна,
Бо марсельєза нам луна.

Є в збірці „На новий шлях" і вірші інтимного характеру. Вони зібрані переважно у циклах „Не квапся у майбутнє" і „За народними мотивами". Особливо гарні пісні другого циклу. Ось декілька зразків:

Ой їде чутка: ти женишся.
  Женися, женися,
Як той вітер на роздоллі
  ніде не спинися...

Хай тобою вихор носить,
  та хай не вгаває,
Щоб не мав ти пристанівку,
  як вода не має...

Ой їде чутка: ти женишся.
  Тебе не спинити!
Кого ж мені, мій зрадливий,
  повелиш любити?

Ой хоч вели, хоч не вели,
  я не покорюся,
Кругом тебе, зрадливого,
  повоєм пов'юся.

Не божися, зле говориш:
  ти злу вдачу маєш;
Ти зі мною на розмові,
  про другу гадаєш.

Ти зі мною на розмові,
  а до неї підеш,
Водай дзвони задзвонили,
  нім до неї дійдеш!

Водай здвони задзвонили,
  попи заспівали,
Водай тебе, зрадливого,
  в темний гріб
  сховали.

Збірка „На новий шлях" була перевидана 1928 року з доповненнями і поправками.

З поезій написаних після 1891 року Уляна Кравченко підготувала перед самою світовою війною чергову збірку, але через війну видання треба було відложити, і збірка побачила світ щойно 1929 року. Її назва — „В житті є щось". Ось початкові строфи одного з віршів збірки:

В житті є щось,
  чого не знала я!
Колись в уяві світ чудовий
  снився,
Ввесь блиском правди
  і краси мінився,
До нього рвалася душа моя.

І вхопила мене життя струя:
У справжнім виді світ мені
  відкрився;
Зовсім, зовсім інакше він
  котився...
І світлі мрії попрощала я.

Своїм шляхом усе...
  чергою йде,
Все день за днем повзе,
  як та змія;
Удень ясніє сонечко світе,

І місяць ясний уночі сіяє;
Моє життя минає молоде,
Не так, не так лиш,
  як бажала я.

В такому тоні написана майже вся збірка. На це склалися такі причини: Уляні Кравченко відмовлено посади у Львові, і тим самим вона втратила можливість бути в центрі українського культурного життя. А друга істотна причина — недібране подружжя. Для підтвердження цієї думки вдамося до листування Уляни Кравченко з Франком. У квітні 1892 року вона пише:

„Здивуєтеся може, що я знов впадаю в давній меляхолійний тон бібрецької Юлії? Тепер що іншого, — тепер гірко і тяжко мені в подвійній неволі (одна людини, зависимої від властей, друга неволя — се ся жіноча неволя). Сумно і пригноблююче вліяння має на мене се, що не можу брати уділу хоч би тілько в з'їзді жінок (бо муж не позволяє), що я віддалена від всього руху об'явів життя духовного і що за кожду дрібницю, от таку як видання віршів, маю нові неприємності, котрими не хочу Вас нудити, бо Ви певно маєте своїх досить клопотів". Твори, стор. 464).

Поетка, однак, не піддається життьовим клопотам і після хвилевих заломань знову усвідомлює собі свою ролю служіння суспільності. Це ми наглядно бачимо у вірші „Най спів твій":

Най спів твій буде,
  мов плідне насіння
Для наших піль,
Най ллється, наче сонячне
  проміння,
На тихий біль.

Уранці жайворонком
  на левади
Нехай летить
І сівачеві гомоном відради
в душі дзвенить.
В полудня жарі тим,
  що стали жати,
Холодом вій,
В ніч неньці над колискою
  дитяти
Додай надій.

У збірці „В житті є щось" вперше виступають мотиви, які випливають із материнських почувань. Вірші з цією тематикою зібрані у циклі „Промінням". Вони — дійсна окраса збірки. Ось один з них:

Щось дитиночка шепоче,
Щось лепече, наче: мама...
В тайні щось сказати хоче:
Засміється... гляне в очі,
І лепече, і шепоче:
„Ма-ма-ма...
Ма-ма-ма..."
Смійся, смійся,

Світе мій!
Та кажи, кажи вже прямо,
Голосно кажи раз: ма-мо!
Се ж не тайна і не гріх,
Втіха більша від всіх втіх,
І на щастячко те ясне
Затісні серденько-груди...
Хай же знають світ і люди:
Ма-ма! Ма-ма я твоя!
Ти ж дитиночка моя,
Ти моє найбільше щастя,
Що здобути тут нам дасться;
Одиноке щастя-рай,
Ти життя найкращий цвіт!
Не скривай же, не скривай!
Ну, кажи, кажи при всіх,
Хай про се ввесь знає світ:
Ма-ма! Ма-ма я твоя!
Ти і ціль... і скарб ввесь мій!
Сонечко — моє дитя!

(Продовження на ст. 7-ій)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 26-го до 30-го ТРАВНЯ 1969 РОКУ, НА СОЮЗІВЦІ, КЕРГОНКСОН, Н. Й.

1.

Перший день нарад

Понеділок, 26-го травня 1969 р.

ПЕРША (РАННЯ) СЕСІЯ

Згідно з вимогою 32-ої статті статуту УНСоюзу в днях від 26-го до 30-го травня 1969 р. відбулися в приміщеннях „Союзівки" Звичайні Річні Наради Головного Уряду УНСоюзу.

В нарадах взяли участь члени Головного Уряду, тобто Головного Екзекутивного Комітету, Головної Контрольної Комісії та Головної Ради і головний редактор органу УНСоюзу „Свобода", а саме:

Головний Екзекутивний Комітет: головний предсідник Йосип Лисогір, заступники головного предсідника Степан Куропась, Марія Душник, Богдан Зорич і Володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох і головний касир Петро Пуцило.

Головна Контрольна Комісія: голова д-р Володимир Ґалан, заступник голови Іван Геврик, секретар української мови Іван Ващук, секретар англійської мови Іван В. Іванчук та член Володимир Гірняк.

Головна Рада: Тарас Шмаґала, Тарас Шпікула, Степан Гавриш, Мирон Куропась, Василь Дідюк, Володимир Запаранюк, Дмитро Попадинець, Анна Чопик, Марія Демидчук, Олена Олек, Іван Одежинський, д-р Михайло Данилюк і Андрій Джула. Головна радна Анна Дубас виправдала свою неприсутність недугою в родині.

Головний редактор „Свободи" Антін Драґан.

Крім названих осіб у нарадах взяв участь також почесний член Головного Уряду, колишній касир Роман Слободян.

СЛУЖБА БОЖА В НАМІРЕННІ УНСОЮЗУ

Перед початком нарад парох місцевої української католицької церкви о. Любомир Гузар, відправив Службу Божу в наміренні УНСоюзу та його членів і їх родин та виголосив проповідь про завдання та відповідальність громадських робітників. Після Служби Божої о. парох Л. Гузар відправив панахиду за спокій душі піонерів та всіх померлих урядовців і членів УНСоюзу.

ПОКЛІН ПАТРОНОВІ УНСОЮЗУ ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ

Після Служби Божої та панахиди, в яких взяли участь усі приявні на нарадах головні урядовці, вони вдалися під пам'ятник Т. Шевченкові, роботи Олександра Архипенка, під яким пані — головні урядовці УНСоюзу, склали вінок квітів, а всі приявні відспівали „Заповіт".

I. ВІДКРИТТЯ НАРАД ТА ПРИЙНЯТТЯ ЇХ ПОРЯДКУ

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА *Йосипа Лисогора*

Пані й Панове!

Маю приємність привітати Вас на цьому Річному Засіданні, що є третім за час нашого урядування та останнім перед 27-ою звичайною конвенцією, що має відбутися в наступному році. У першому порядку дня наших нарад вставанням з місць та хвилиною тихої молитви вшануймо пам'ять тих піонерів, що зійшлись були на першу конвенцію в Шамокіні точно 75 років тому в травні 1894-го року та встановили засади і визначили цілі ,на яких ми базуємось та яким ми служимо до сьогоднішнього дня.

Доля поблагословила кожного з нас почестю головного урядовця Українського Народного Союзу, як ми доходимо до важливого межового каменя в його історії. Ми маємо привілей займати наші позиції в дефінітивній могутності тоді, як більш ніж звичайне зацікавлення зосереджується на нашій активності. Драматичні подробиці 75-ліття додають слави нашим обов'язкам, але вони також збільшують наші відповідальності. Загріваючись соняшним промінням минулих тріюмфів, ми не сміємо переочувати чи ігнорувати потреб ще більших досягнень. Ми не сміємо спочивати на лаврах та задовольнятись минулими досягненнями. Нам треба їх поліпшити.

На цьому засіданні один рік перед нашою черговою конвенцією, нам треба глянути вперед далеко дальше, ніж колись. Те, що ми побачимо і що нас очікує, може відбирати нам охоту. Деякі з проблем можуть, у світлі минулого, видаватись такими, що їх не можна розв'язати. Дехто з нас міг би навіть бути готовим піддатись та прийняти ті негативні тенденції за остаточні. Я особисто переконаний, що такий підхід не мав би виправдання в жадних обставинах.

Наше відношення і наш підхід до проблем мусять бути абсолютно позитивні. Ми маємо засоби в матеріяльних ресурсах і досвідчений персонал, щоб справитись з кожним і всіми адміністраційними чи організаційними викликами, які можуть нас зустріти. Що ми повинні від себе додати, — це воля, енерґія, унапрямлення та ентузіязм. З такою комбінацією ми не можемо не мати успіху в збільшенні нашого членства, в поліпшенні активности наших місцевих відділів, у збільшенні наших беніфітових виплат, поширенні виховних, братерських і культурних програм, підвищенні стипендій, поширенні нашої служби для поодиноких членів та багато більшому вкладі в боротьбу за волю і незалежність нашого народу. Наші цілі шляхетні і заслуговують на те, щоб за них змагатись. Їхнє досягнення є справою вибору і цей вибір маємо вчинити ми.

ЙОСИП ЛИСОГІР

OPENING REMARKS

(Introductory remarks of UNA Supreme President Joseph Lesawyer at the annual meeting of the UNA Supreme Assembly, May 26, 1969)

It is a pleasure to welcome all of you to this Annual Meeting, the third of this administration and the last prior to the 27th Convention to be held next year. As the first order of business let us all rise for a moment of silent prayer in memory of the pioneers who met at the first Convention in Shamokin, Pa. exactly 75 years ago in May 1894 and enacted the principles and purposes that guide us to the present day.

Time has blessed each of us with the honor of being Supreme Officers of the Ukrainian National Association as we reach an important milestone in its history. We are privileged by destiny to occupy our positions of definitive power at a time when more than usual interest is focused on our activities. The dramatic nuances of the 75th Anniversary add glory to our incumbency but they also magnify our responsibilities. As we bask in the sunshine of past triumphs we mut not overlook or ignore the need for even greater accomplishments. We cannot stand pat on the past performance or be content to live with it. We must better the record.

At this meeting, one year before our next Convention we must look ahead, farther ahead than ever before. What we see facing us may be discouraging. By past standards some of the problems may appear to be unsolvable. Some of us may even be prepared to give way and accept these negative trends as the ultimate. My own conviction is that under no circumstances can such a course be justified.

Our attitude and our approach to our problems must absolutely continue to be positive. We have the means in material resources and experienced personnel to contend with any and all administrative and membership challenges that can possibly confront us. What we have to supply is the will, energy, direction, and enthusiasm. With that combination we cannot fail to increase our membership, improve local branch activities, better our benefit payments, expand educational, fraternal, and cultural programs, raise scholarship awards, broaden our services to individual members, and contribute a great deal more to the struggle for the freedom and independence of our kinsmen. Our goals are noble and worth fighting for. Their attainment is a matter of choice and it is ours to make.

Після свого слова головний предсідник запропонував схвалити порядок нарад, подаючи його проєкт.

На внесення головного радного Андрія Джули, піддержане головним радним Степаном Гавришем, принято однодушно порядок нарад в такому тексті:

ПОРЯДОК НАРАД

I. Відкриття і прийняття порядку нарад

II. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету
1. Головного предсідника Йосипа Лисогора
2. заступника гол. предсідника Степана Куропася
3. заступниці гол. предсідника Марії Душник
4. заступника гол. предсідника Богдана Зорича
5. заступника гол. предсідника Волод. Сохана
6. Головного секретаря Ярослава Падоха
7. Головного касира Петра Пуцила

III. Звіт головного редактора органу УНСоюзу „Свобода" Антона Драґана

IV. Звіт Головної Контрольної Комісії

V. Звіт членів Головної Контрольної Комісії:
1. Голови д-ра Володимира Ґалана
2. Заст. голови Івана Геврика
3. Секретаря української мови Івана Ващука
4. Секретаря англійської мови Івана В. Іванчука
5. Члена Володимира Гірняка

VI. Дискусія над зложеними звітами

VII. Прийняття зложених звітів

VIII. Звіт управителів Союзівки Данила Слободяна і Володимира Кваса

IX. Звіти і рекомендації спеціяльних комісій
1. Комісії для публічних зв'язків та преси
2. Комісії для жіночих справ
3. Комісії для справ молоді
4. Комісії для справ спорту
5. Комісії для канадійських справ
6. Комісії для фінансових справ
7. Комісії виховно-дослідчої

X. Звіти членів Головної Ради
1. Тараса Шмаґали
2. Тараса Шпікули
3. Степана Гавриша
4. Мирона Куропася
5. Василя Дідюка
6. Володимира Запаранюка
7. Дмитра Попадинця
8. Анни Чопик
9. Марії Демидчук
10. Олени Олек
11. Івана Одежинського
12. Д-ра Михайла Данилюка
13. Андрія Джули

XI. Дискусія над звітами управителів Союзівки, спеціяльних комісій і головних радних

XII. Прийняття зложених звітів

XIII. Рекомендації членів Головного Екзекутивного Комітету

XIV. Схвалення бюджету

XV. Внесення і ухвали

XVI. Закриття нарад

Головний радний Андрій Джула поставив внесення, щоб при XV точці програми обговорити питання, зв'язані з майбутньою конвенцією УНСоюзу, а особливо спосіб переводжування виборів. Його внесення піддержав гол. контролер Іван Іванчук, після чого це внесення схвалено.

Після схвалення порядку нарад, гол. предсідник передав провід нарад першому заступникові інж. Степанові Куропасеві і приступлено до другої точки нарад — звітів членів Головного Екзекутивного Комітету.

II. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТТИВНОГО КОМІТЕТУ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

У 1968 році наш Союз із своїми 462-ма Відділами і понад 88,000 членів в З'єдинаних Стейтах і Канаді зберігав свою провідну ролю ось як:

1. Даючи українським родинам ґарантоване забезпечення на життя за низькою оплатою;
2. Фінансуючи та стимулюючи братерську активність;
3. підтримуючи виховні й релігійні програми;
4. Сприяючи відпочинковим та спортовим імпрезам;
5. Поширюючи правдиві інформації про сучасні українські проблеми і
6. Дбаючи взагалі про найкращі інтереси наших членів та наших земляків у всьому світі.

Наслідки і вплив цих наших заходів можна у значній мірі оцінити аналізою інформацій, які вміщаються у звітах, що їх на цьому зібранні складуть члени Головного Уряду, але треба добавити до них ще безцінні заслуги, зроблені у формі щоденного керівництва, проводу й моральної підтримки, нашими членами в усіх наших громадах. У цьому теперішньому 75-му році існування Українського Народного Союзу, на основі балянсу його праці видно яскраво й наявно, що Український Народний Союз успішно здійснив багато мрій наших предків.

Упродовж минулого року наша діяльність проходила в 29-ох стейтах і в Дистрикті Колюмбії в З'єдинаних Стейтах та в сімох провінціях Канади. Два нові стейти, Вірджінію і Тексас, додано до нашого почту із заснуванням нових Відділів в Гюстоні і Ричмонді. Ми маємо тепер залеґалізовані відділи в 16-ох стейтах, додавши до цієї листи Міннесоту. Загальний напрямок нашої діяльности можна розпізнати на порівнянні основних цифер з 1967 і 1968 років:

Кількість Відділів	462	460	+	2
Новозорганізовані чл.	3,872	4,400	—	528
Загальна кількість чл.	88,265	88,261	+	4
Сума нового забезп.	$ 7,180,000	$ 8,030,000	—	850,000
Загальна сума забезп.	$119,500,000	$115,400,000	+	4,100,000
Загальне майно	$ 34,876,000	$ 33,518,000	+	1,358,000
Резерва	$ 8,480,000	$ 8,360,000	+	120,000
Прихід з вкладок	$ 2,732,000	$ 2,650,000	+	82,000
Відсотки з бондів	$ 997,000	$ 865,000	+	132,000
Відсотки з гіпот. поз.	$ 489,000	$ 499,000	—	10,000
Відсотки з поз. на грам.	$ 20,500	$ 19,800	+	700
Відсотки з нових інвес.				
Бонди в ЗСА	6.93%	6.19%	+	.77%
Бонди в Канаді	7.27%	6.70%	+	.43%
Відсот. від усіх інвес.	4.37%	4.13%	+	.24%
Оцінка грамот	130.6%	131.6%	—	1%
Смертність	61.4%	59.3%	+	2.1%

БЕНЕФІТИ, ВИПЛАЧЕНІ ЧЛЕНАМ І СПАДКОЄМЦЯМ

	1968	1967		
Посмертне	$ 688,000	$ 638,000	+	50,000
Дозрілі грамоти	$ 737,000	$ 621,000	+	116,000
Виплати запомог	$ 37,000	$ 43,000	—	6,000
Зворотні вартості	$ 176,000	$ 151,000	+	25,000
Дивіденди	$ 689,000	$ 391,000	+	298,000
Члени понад 82 р., які одер. повну дивіденду	430	251	+	179

Ukrainian National Association ANNUAL REPORT — 1968 By JOSEPH LESAWYER

Supreme President

In the year 1968 our Association with 462 Branches and over 88,000 members in the United States and Canada maintained its dominant role in:

1. providing reliable low-cost life insurance protection to Ukrainian families,
2. financing and encouraging fraternal activities,
3. supporting educational and religious programs,
4. promoting recreational and sports activities,
5. dissiminating factual information about present day Ukrainian problems, and
6. generally looking out after the best interests of our members and our kinsmen the world over.

The results and the impact of these efforts can be evaluated to a great extent by an analysis of the information contained in the reports that will be presented by the members of the Supreme Assembly at this meeting but added to this must be the incalculable contributions in the form of daily leadership, guidance, and moral support rendered the communities where ever our members reside. In this 75th Anniversary year it is abundantly clear and evident from the available records that the Ukrainian National Association is routinely fulfilling many of the dreams of our founding fathers.

During the past year our activities were carried on in 29 states and in the District of Columbia in the United States and in seven provinces in Canada. Two new states, Virginia and Texas, were added to our roster with the establishment of new branches in Houston and Richmond. We are now licensed in sixteen states, having added Minnesota to that list. The general trend of our operations can be envisioned from the following comparison of basic figures for 1967 and 1968:

	1968	1967	Inc. or Dec.	
Number of branches	462	460	+	2
New Members organized	3,872	4,400	—	528
Total membership	88,265	88,261	+	4
New insurance in force	$ 7,180,000	$ 8,030,000	—	850,000
Total insurance in force	$119,500,000	$115,400,000	+	4,100,000
Total Assets	$ 34,876,000	$ 33,518,000	+	1,358,000
Unassigned Surplus	$ 8,480,000	$ 8,360,000	+	120,000
Income from Dues	$ 2,732,000	$ 2,650,000	+	82,000
Bond Interest	$ 997,000	$ 865,000	+	132,000
Mortgage Interest	$ 489,000	$ 499,000	—	10,000
Cert. Loan Interest	$ 20,500	$ 19,800	+	700
Yield on new investments:				
Bonds in U.S.A.	6.93%	6.19%	+	.77%
Bonds in Canada	7.27%	6.70%	+	.43%
Yield on all investments	4.37%	4.13%	+	.24%
Certificate Valuation	130.6%	131.6%	—	1%
Mortality Rate	61.4%	59.3%	+	2.1%

BENEFITS PAID TO MEMBERS AND BENEFICIARIES

	1968	1967		
Death Benefits	$ 688,000	$ 638,000	+	50,000
Endowments matured	$ 737,000	$ 621,000	+	116,000
Indigent Fund paymets	$ 37,000	$ 43,000	—	6,000
Cash Surrenders	$ 176,000	$ 151,000	+	25,000
Dividends	$ 689,000	$ 391,000	+	298,000
Members over age 82 receiving full dividend	430	251	+	179

(Продовження на сторінці 4-ій)

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ФОТО З НАГОДИ РІЧНИХ НАРАД НА СОЮЗІВЦІ В ТРАВНІ 1968 РОКУ

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

(*Продовження зі сторінки 3-ої*)

Вищезгадані статистичні дані виказують, що в минулому році припинився ріст нашого членства. Зменшення на 12% зорганізованих нових членів і зменшення на 10% виданих нових грамот було продовженням тієї знижки, яка прийшла в 1967-му році у порівнянні з 1966 роком. 4,000.000 дол., додані до актуальної забезпеченевої суми, були на 33% меншими, аніж 6,300.000 дол., на які УНСоюз зріс у 1967-му році в порівнянні з роком 1966.

У фінансовому секторі зріст виявився в прибутках з інвестицій на 8.9%; у членських вкладках на 3.1%; в загальних активах на 3.7%; в непридiленій надвишці на 1.6% і в зисках на 0.24% в загальних прибутках з інвестицій.

Вищі дивіденди, схвалені для виплати у цьому ювілейному році, та зріст адміністраційних коштів дали у висліді зменшення оцінки наших грамот, або наших актив у відношенні до пасив, на 1%, найбільше таке зменшення за останніх 5 років. Смертність членів зросла на 2.1%, довівши ту цифру до найвищого рівня від 1960 року.

Найповажнішим фінансовим аспектом наших забезпеченевих операцій є виплата понад 1,600.000 дол. у бенефітах нашим живучим членам, — сума майже двократно більша від суми виплат посмертних бенефітів. Виплати дозрілих грамот, найвищі в нашій історії, самі перевищили всі посмертні бенефіти, виплачені впродовж року. Навіть виплата дивіденд з приводу 75-тиріччя УНСоюзу перевищать посмертні виплати. По суті ті виплати означають те, що щораз більше наших членів отримують більші готівкові бенефіти ще за свого життя.

Щоб краще бачити наше господарювання і нашу активність, я розгляну коротко минулорічні висліди окремих департаментів і подам деякі завваги щодо існуючих тенденцій.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

Членство — це підвалини, на яких основується вся наша активність. Чим більше членів, тим більше активного забезпечення, що є тим холодним твердим фактом, значення якого в тому, що змобілізовано більше людей і більше фондів під нашою контролею, щоб краще дбати за взаємні потреби і конечні вимоги наших громад. Тому найпершою ціллю кожного дня, тижня, місяця й року мусить бути постійний і невідхильний ріст рядів нашого активного членства.

Як у минулому, організаційну працю в 1968 році виконували передусім відділові секретарі, інші члени відділових управ та наші головні організатори. Та діяльність проходила під керівництвом головного секретаря. У Канаді організаційною працею керував наш канадійський директор. Наші постійні головні організатори мали подвійне завдання: допомагати відділам організувати членів та самим організувати їх.

Висліди членської кампанії у 1968 році не осягнули наших давніших рівнів. Остаточне число 3,900 нових членів було майже наполовину менше від проголошеної цілі та на 500 менше, аніж було в 1967. Ми впали на 1,100 членів нижче цифри з 1966 р. Це було найменше число нових членів, здобутих в одному році, від 1960 року, а коли візьмемо на увагу тільки забезпеченеві грамоти, то це найнижче число за понад 20 років.

Нове забезпечення на життя, продане впродовж звітового року, було на 850,000 дол. менше, як у 1967 році, і на 1,700.000 дол. менше, як за 1966 рік. В загальній сумі ми зискали 4-ох членів, але втратили понад 900 активних членів, що платили свої вкладки. В департаменті молоді зменшилось число на понад 600 активних членів, а втрата в департаменті дорослих в забезпеченні платному після смерти, було майже на 600. Зиски виказало тільки акцидентове забезпечення. Канада виказала втрати в департаменті молоді, але мала невеликі зиски в департаменті дорослих. Загальні прибутки в членстві акцидентового забезпечення зросли на коло 300, з чого Канада мала понад 100.

Однак, загальна сума забезпечення на життя зросла з 65,500,000 дол. до 66,200,000 дол., або на 700,000 дол. завдяки забезпеченні поодиноких членів на більші суми. Канада виказала понад 300,000 дол. у тій звишці, а департамент молоді тільки суму 14,000 дол., яка нас розчарувала.

Найбільше зросла кількість членства в Ню Джерзі, Каліфорнії і в Канаді. Перший із наших стейтів — Пенсильвенія, із понад 17,800 членами — продовжував збільшуватися, але в повільнішому темпі. Сім інших стейтів, включно із стейтами Мішіґен, Ровд Айленд, Делавер, Флорида, Індіяна, Мериленд і Вашингтон, виказали збільшення. Так же само Дистрик Колюмбія. Норт Дакота залишилася на рівному. Решта наших шістнадцяти стейтів зазнала втрат. Ведуть у цій категорії стейти Ню-Йорк і Огайо. Як сказано вище, два нові стейти — Тексас і Вірджінія — прибули до нашого гурту.

В моєму минулорічному звідомленні я підкреслив, що наші організаційні видатки на винагороди, друкарські матеріяли, поштові оплати, подорожі, нагляд і заробітні платні збільшилися, але ж організаційні успіхи не дописували. Ця тенденція продовжувалася і в звітовому році і я постійно порушував цю справу на зібраннях нашого Екзекутивного Комітету, стверджуючи, що директиви нашого Головного Уряду в справі введення змін у нашу організаційну програму і в наше діловодство не виконується.

Я глибоко переконаний, що теперішні метди діяльности головного секретаря, *який здебільшого обмежує* свої організаційні зусилля до загального або обіжникового листування із Відділами, принагідних зборів Окружних Відділів і несистематичного використовування наших публікацій, дають мінімальні висліди. Прикладом безуспішности обіжних листів може бути дальша неспроможність яких 20 процентів наших Відділів зорганізувати хочби й одного члена протягом одного року. Очевидне також, що наші Відділи не дотримуються вповні наших правил і вказівок і можна припускати, що вони не обслуговують задовільно своїх членів. Сконцентрована особиста увага в цьому напрямку і систематичне стеження за існуючим станом потрібні для того, щоб виявляти ці й інші недотягнення і започатковувати коректривні заходи. Прямий особистий контакт зосереджуватиме увагу на окремих і специфічних питаннях в тій чи іншій ділянці і допомагатиме розв'язувати їх. Безпосередні ділові зустрічі, проводжувані на систематичній і більш інтенсивній базі з окремими відділовими урядниками і членами, дадуть нам кращі організаційні досягнення. Я усвідомлюю, що під теперішню пору ми зв'язані у своїх діях браком відповідного персоналу на місцях, але стартувати можна теж і з обмеженої бази. Відповідну рекомендацію щодо цього ми запропонуємо на цих зборах до Вашої уваги і вирішення.

Ще кінцеве зауваження про наш організаційний персонал. Наш Союз є в тій щасливій ситуації, що диспонує основною кадрою відданих секретарів і відділових урядників, які безупину вже роками обслуговують льояльно своїх членів, виконують компетентно і з максимальною ефективністю свої функції у Відділах і які також постійно збільшують членство своїх Відділів і стараються про їх ріст. Цей дух співпраці і відданого братерства — це те, що будує наш Союз і вможливлює все більші матеріяльні користі його членам, розбудовує його громадську духовість і причиняється до поправи соціяльного і культурного становища нашого народу. Цій групі наших відданих відділових урядовців й організаторів ми висловлюємо наше признання і вдячність.

РЕКОРДОВИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

Наш Рекордовий департамент полагоджує кожного року велику кількість листування і численні роди членських справ. Безперервне й ефективне функціонування нашої Головної Канцелярії залежить від докладного рекордування всіх справ й удержування швидкого й інформативного зв'язку. Наш Рекордовий департамент визначається високо в обох відношеннях. Щорічна перевірка нашими затвердженими публічними рахівниками підтверджує акуратність наших рекордів. Листування полагоджувано в основному того ж самого дня. На прохання про технічні інструкції чи допомогу висилано вичерпні в усіх подробицях і зрозумілі відповіді. Стосується це особливо до кореспонденції з новими секретарями.

Рекордовий департамент відповідальний за приймання і полагоджування нових членських аплікацій, видавання нових грамот і переобезпечування. Підписувальна фаза нашого діловодства як також затверджування нових аплікацій, набирає все більше особливої ваги з огляду на те, що ми видаємо грамоти на вищі суми забезпечення. Ви пригадуєте недавні повідомлення в нашій пресі про те, що в Ню Джерзі ми забезпечили нових членів на суму по 25,000 дол. і в Канаді на суми по 50,000 дол. Рекордовий департамент був особливо старанний в попередній перевірці чих й інших аплікацій на вищі суми забезпечення і завжди проявляв розумну обережність у своїх остаточних рекомендаціях. Як і в минулих двох роках стосовано деякі обмеження — хоч і з певними модифікаціями — у випадках аплікацій військовиків.

Наші переобезпечувальні чинности продовжують зменшуватися щодо кількости і суми забезпечення, бо ми самі забезпечуємо вже на вищі суми. Як і в минулому, ми робимо всі заходи, щоб уділювати забезпеченеве покриття — з *допомогою переобезпечення* — для субстандартних аплікантів.

Щомісячне полагоджування й видавання нових членських грамот стояло далі на першому й головному місці. В загальному нові грамоти були висилані всім відділам перед 15-им кожного місяця. Ми вважаємо це обслуговування життєвоконечним в установлюванні і втримуванні відповідних взаємин з новими членами.

Рекордовий департамент продовжує урядувати в тісних приміщеннях з огляду на брак місця в нашім теперішнім будинку. Все ж таки, не зважаючи на ці важкі умовини і на збільшення адміністраційної діяльности, як також на поважну „облогу" гонгконґської інфлуенци минулої осени, вся важлива робота була завершена задовільно і своєчасно.

ФІНАНСОВИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

1968 рік був фінансово роком добробуту, що його прикметною рисою була сильна звишкова тенденція. Інфляція, забезпечений ринок праці, щораз більше грошове видаткування позначались однаково в З'єдинених Стейтах, як і в Канаді. Бизнес загалом ступав на вищий рівень і те саме робили й ми під фінансовим оглядом.

Наші активи зросли на понад 1,350,000 дол., осягнувши в цілості майже 35.000.000 дол. Вкладки зросли на 3%, а прибутки з інвестицій були на 8% вищі, як у 1967 році.

Готівкові бенефіти, виплачені членам, включно із спеціяльною дивідендою з нагоди 75-річного ювілею, перевищають 2,300,000 дол. Це є в сумі на 500,000 дол. більше, як сума, виплачена в попередньому році.

А втім, не все йшло гладко. Виринули труднощі у нормальній діяльності фінансового департаменту, як ось негайне інкасування членських вкладок, відсотків від морґеджових позичок. Зросли адміністраційні видатки і трудно було обмежити їх. Були зголошені різні претенсії щодо бенефітів. Ми відмовили виплату у вісьмох випадках внаслідку неправильних зізнань щодо здоров'я. Справа розсудної інвестиції фондів була постійною турботою впродовж цілого року у зв'язку з раптовою змінливістю і непевністю ситуації.

Не зважаючи на наші заклики і постійний натиск, певна мала частина наших відділів дальше створює поважну проблему, занедбуючись у відсиланні місячних членських вкладок у приписаному часі. В більшості пересилано нам частинні вплати без списків зроблених відтягнень. Такі звички надзвичайно ризиковні, бо члени наражені на втрату забезпечення, коли проминає термін відрочення вплати. Це особливо важне, коли йдеться про додаткове подвійне забезпечення і акцидентове забезпечення.

Були знову випадки жалюгідного занедбання у сплаті гіпотечних позичок. Треба було витрачувати більше часу й зусилля, щоб стягнути відсотки від морґеджових позичок і щоб отримати поліси на забезпечення від вогню та довідки на заплату податку від нерухомостей. Ми були примушені розпочати судові скарги проти хронічних довжників і сподіваємось перебрати деякі нерухомості.

Адміністраційні видатки зросли в минулому році на 4%. Платні, подорожі, „Свобода" і дотації виявили чималий зріст видатків. Ми дали дві дотації по 10,000 дол., одну для Кардинала Сліпого і другу на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді. Виплачене секретарям комісійне становило 270,000 дол. і було на 41/2% вищі за минулий рік. Додано 69,000 дол. до резервового фонду на пенсії службовикам. Наш акчуарій дістав доручення предявити пропозицію на модернізацію нашого теперішнього пенсійного пляну. Ціла сума наших адміністративних видатків була вища, ніж за 1967 рік, але вона все ж знаходилася в межах, дозволених різними департаментами стейтового забезпечення, що займаються діяльністю нашої установи.

Нові інвестиції обмежено головно до бондів високої кляси, тому, що такі вартісні папери ґарантували незвичайно високі відсотки. Ми закупили довгореченцевих бондів на суму $1,750,000 з відсотками на 6 1/2 до 7 3/4 в ЗСА і до 7 1/2% в Канаді. Деякі такі бонди закуплено нижче їх номінальної ціни і таким чином підвищено рівень зиску. Ми продали старих бондів на 274,000 дол. з відсотками 2 3/4, 3 1/2, 3 1/4 і 3 7/8 із втратою у первісних бондах та в зиску в нових, які дають 7 відсотків і вище. В усіх випадках первісні втрати нам повернуться збільшеними відсотками, що їх ми дістанемо скоріше, аніж мине дата проданих бондів. Короткотермінові державні бонди закуплено в часі акумуляції фондів на великі гіпотечні позички або на виплату дивіденд, щоб наші фонди в тому часі приносили якнайбільший прибуток.

Наш бондовий портфель зріс на 1,500,000 дол. Морґеджові позички впали на 110,000 дол., бо амортизація виплат старих позичок перевищила всю суму виданих нових позичок. В минулому році ми підвищили відсотки від наших морґеджових позичок до понад 6%, проте все ж зберегли їх нижче принайменше на 1/2 пункта від тих відсотків, що зобов'язують на ринку в ЗСА і Канаді.

Підсумовуючи, ми зустрілися в 1968 році з сильнішою некорисною тенденцією в наших операціях. Вона продовжується. Ця тенденція є актуальним викликом нашому поступові, але ми свідомі тих недомагань і виправлюємо їх.

(*Продовження на сторінці 5-ій*)

Annual Report 1968 by Supreme President Joseph Lesawyer

(*Continued from page 3*)

The above comparative statistics indicate that our membership growth was at a standstill last year. The 12% decrease in new members organized and the 10% decrease in new insurance sold was a continuation of decreases suffered in 1967 in comparison with 1966. The $4,000,000 addition to the total insurance in force was 33% less than the $6,300,000 increase in 1967 over 1966.

In the financial sector increases are shown in investment income of 8.9%; in dues received from members of 3.1%; in total assets of 3.7%; in unassigned surplus of 1.6%, and a .24% gain in the yield on total investments.

The higher dividend approved for payment in the jubilee year and increasing operating costs resulted in a decrease of our certificate valuation, or the ratio of assets to liabilities, by 1%, the largest such decrease in the last five years. The mortality rate increased by 2.1%, bringing that figure up to the highest loss rate that we have had since 1960.

The most significant financial aspect of our insurance operation is the cash payment of over $1,600,000 in benefits to living members, an amount that more than doubled the sum paid in death benefits. Endowment payments, which were the highest in our history, alone exceeded the total death benefits paid out during the year. Even the 75th anniversary dividend payment to be made for last year exceeded the death payments. In essence these payments mean that a constantly increasing number of members are receiving larger cash benefits during their own life time.

For a closer look at our operations and activities I shall briefly discuss the results of last year by departments and comment on the trends.

ORGANIZING DEPARTMENT

Membership is the foundation upon which all of our activities rest. The more members we have the more insurance we will have in force, which in cold hard fact means more people mobilized and more funds under our control to better provide for our mutual needs and the necessities of our communities. Therefore, the prime goal each day, week month and year must be the steady and unfaltering growth in our active membership ranks.

As in the past the organizing work during 1968 was carried out primarily by branch secretaries, other branch officers, and full-time field representatives. These activities were under the direction of our Supreme Secretary. In Canada organizing activities were directed by our Canadian Director. Field representatives had the dual function of assisting branches in organizing members and organizing on their own.

The membership campaign results in 1968 were not up to our recent standards. The total of 3900 new members was about one-half of our announced goal and 500 less than 1967. We fell 1100 members below the 1966 figure. It was the lowest number of new members signed in any year since 1960 and, if we take into consideration only life insurance certificates, it is the lowest number in over 20 years.

New life insurance sold during the year was $850,000 less than in 1967 and $1,700,000 less than the 1966 total. We gained 4 members in the grand total but lost over 900 active dues paying members. The Juvenile Department decrease exceeded 600 active members and the loss in the Adult Life Department was just short of 600. Gains were shown only in the ADD department. Canada showed losses in the Juvenile Department but gained slightly in the Adult Division. Total ADD membership increased by approximately 300 of which Canada had over 100.

Total life insurance in force, however, increased from $65,500,000 to $66,200,000 or $700,000 due to the sale of larger amounts of individual coverage. Canada accounted for over $300,000 of this increase and the Juvenile Department for a disappointing $14,000.

The largest increases in membership were made in New Jersey, California, and Canada. Our number one state, Pennsylvania, with over 17,800 members, continued to grow but at a slower pace. Seven others including Michigan, Rhode Island, Delaware, Florida, Indiana, Maryland, and Washington showed increases. So did the District of Columbia. North Dakota stayed even. The balance of our 16 states suffered losses with New York and Ohio leading in that category. As noted previously, two new states, Texas and Virginia were added to our roster.

In my report last year, I advised that our organizing costs for commissions, printing materials, postage, travel, supervision, and salaries were increasing but organizing progress was lagging. The trend continued and during the year I continually raised this point at our Executive Committee meetings, stressing that directives of the Supreme Assembly to institute changes in our organizing program and procedures were not being followed.

It is my firm conviction that the present methods of the Supreme Secretary which largely limit his organizing efforts to bulk or circular-type correspondence with branches, occasional District Committee meetings, and unsystematic use of our publications have reached the point of marginal return. An example of the ineffectiveness of circular letters is the continued failure of about 20% of our branches to organize even one member during the year. It is also evident that some branches are not fully complying with our rules and regulations and it can be assumed that they are also failing to serve their members properly. Concentrated personalized attention in the field and systematic follow-up is needed to uncover these and other inefficiencies and to institute corrective action. Personal face-to-face contact will focus attention on particular and specific problems in a given area and make it easier to resolve them. Direct meaningful confrontations on a systematic and more intensive basis with individual branch officers and members will bring us better organizing results. I realize that we are handicapped at the present time because of lack of field personnel but a start can be made on a limited basis. An appropriate recommendation will be submitted along these lines at this meeting for your consideration and approval.

A final note about our organizing personnel. Our Association is most fortunate to have a hard core of dedicated secretaries and branch officers who year after year loyally serve their members, carry on their branch functions competently and with maximum efficiency and who also consistently increase their membership and keep their branches growing. This is the spirit of cooperation and dedicated fraternalism that is building our Association and makes it possible to provide increasing material benefits to members, to buildup community morale, and to improve the social and cultural status of our people. To this group of devoted branch workers and field representatives we extend our appreciation and gratitude.

RECORDING DEPARTMENT

Our Recording Department each year handles a massive amount of correspondence and numerous types of membership records. The smooth and efficient functioning of our headquarters is dependent on accurate record keeping and the maintenance of prompt and informative communication procedures. Our Recording Department rates high on both counts. The annual audit by our Certified Public Accountants confirm the accuracy of our records. Correspondence on the average was taken care of on the same-day basis. Requests for technical information or assistance were replied to in easily understandable language and in full detail. This was particularly true in correspondence with new secretaries.

The Recording Department is responsible for the processing and the acceptance of new applications for membership, the issuance of new certificates, and reinsurance. The underwriting phase of our business or the approval of new applications is assuming more critical importance because we are writing higher amounts of insurance coverage. You will recall seeing in our press recently that $25,000 certificates were sold in New Jersey and $50,000 certificates in Canada. The Recording Departement was very careful in screening these and other applications providing for larger amounts of insurance and at all times exercized reasonable caution in its final recommendations. As in the past two years limitations were continued on military applicants but with modifications.

Our re-insurance activities continue to decrease in number and in amount of insurance because we ourselves assume higher amounts. As in the past we extend every effort to provide insurance coverage for substandard applicants via reinsurance.

The monthly processing and issuance of new membership certificates continued to have a high priority. Generally new certificates were mailed to all branches before the middle of each month. We consider this service as vital in establishing and maintaining proper relations with new members.

The Recording Department continues to operate in cramped quarters because of lack of space in our present building. However, despite this condition and the increased administrative activities plus a serious siege of Hong Kong Flue last fall, all important work was completed satisfactorily and on time.

FINANCIAL DEPARTMENT

The year 1968 was a financially prosperous year charterized by strong upward economic trends. Inflation, full employment, and increased spending dominated the economy both in the United States and in Canada. Business generally moved into new high ground and so did we financially.

Our assets increased by over $1,350,000 reaching a total just short of $35,000,000. Dues income rose by 3% and investment income was 8% higher than in 1967.

Cash benefits paid to members including the special 75th Anniversary dividend exceeded $2,300.000. This total was $500,000 more than the amount paid out last year.

However, it was not all smooth sailing. Difficulties were encountered in the routine functions of the Finance Department, such as the prompt collection of dues from members and interest payments on mortgage loans. Operating costs were rising and were difficult to control. Several claims for benefits had to be contested. We denied payment of eight claims because of health misrepresentations. The prudent investment of funds was a constant challenge all year long because of the rapid fluctuations and uncertainties.

Despite appeals and constant pressure a small group of our branches continued to create a serious problem by repeated failure to remit monthly dues on time. An increasing number forwarded partial payments without itemizing deductions. These practices are extremely hazardous because members are exposed to loss of protection after the grace period expires. This is an absolute fact with double indemnity and ADD coverage.

Several mortgage loan delinquencies continued. More time and effort were required to collect mortgage interests payments and to obtain fire policies and real estate tax receipts. We were forced to institute foreclosure proceedings against chronic delinquents and we expect to take over some of the properties.

Operating expenses rose by 4% over last year. Salaries, travel, Svoboda, and donations accounted for the major portion of the increase. We made two ten thousand dollar donations, one to Cardinal Slipyj and the other to the Harvard Studies Chair Fund. Commissions paid to secretaries totalling $270,000 were 4½% higher than last year. The sum of $69,000 was added to the reserve fund for employees pensions. Our actuary has been directed to present a proposal for modernizing our present pension plan. The grand total of operating expenses was higher than in 1967 but the amount was still well within the limits permitted by various state insurance departments for carrying on our business.

New investments were restricted primarily to top grade bonds because of the unusually high yields offered by such securities. We purchased over $1,750,000 of long-term bonds with interest rates ranging from 6½ to 7¾% in the United States and 7% to 7½% in Canada. Some of the bonds were purchased below par making the actual yields even higher than the fixed rate. We sold $274,000 of old bonds bearing interest rates of 2¾%, 3¼%, and 3⅞% at a loss in principal and reinvested the proceeds in new bonds paying 7% and higher. In all cases we will recover the principal loss in increased interest that will be received prior to the expiration dates of the bonds sold. Short term government notes were purchased during accumulation periods for large mortgage loans or for dividends so as to keep our funds producing income to the maximum.

Our bond portfolio increased by $1,500,000. Mortgage loans dropped by $110,000 because amortization payments on old loans exceeded the total amount of new loans granted. During the year we raised our mortgage interest rates above 6% but still remained at least ½ point below prevailing rates both in the United States and Canada.

To summarize, in 1968 we were confronted with firmer unfavorable financial trends in our operations. They are continuing. These trends are relentless challengers to our progress and we are concentrating on these weaknesses and taking corrective action.

(*Continued on page 5*)

Annual Report 1968 by Supreme President Joseph Lesawyer

(Продовження зі сторінки 4-ої)

ВИКАЗ

ПРИБУТКИ:

	1967	1968	Difference:
Передплата: членів УНС	$135,400.00	$148,700.00	+$13,300.00
не-членів	33,525.11	32,458.47	— 1,066.64
Продаж у книгарнях і кіосках	4,261.12	4,379.47	+ 118.35
Оголошення	65,837.68	68,580.34	+ 2,742.66
Друкарські праці	47,507.58	49,477.00	+ 1,969.42
Книжки, листівки й календарі	4,396.24	5,145.51	+ 749.27
Пресовий фонд	4,424.28	5,212.28	+ 788.00
Зворот електричних оплат	960.00	810.00	— 150.00
Зміна адрес	92.68	104.98	+ 12.30
Зворот телефонічних оплат	198.68	248.12	+ 49.44
Зворот поштових оплат	228.20	231.30	+ 3.10
Альманахи	11,944.35	10,774.83	— 1,169.52
Передплата „Веселки"	7,962.11	7,664.36	— 297.75
Податок від продажу в Ню Джерзі	117.34	101.53	— 15.81
Різні	9,053.01	2,603.82	— 6,449.19
РАЗОМ	$325,908.38	$336,492.01	+$10,583.63
Знижка від продажу	— 2,453.20	— 2,042.62	— 410.58
	$323,455.18	$334,449.39	+$10,994.21

ВИДАТКИ:

	1967	1968	Difference:
Платні: Редакція	$ 51,709.62	$ 51,966.43	+$ 256.81
Друкарня	101,728.77	110,781.87	+ 9,053.10
Адміністрація	27,596.75	29,142.28	+ 1,545.53
Листування	4,105.00	4,075.00	— 30.00
Спец. кореспонденти і „Веселка"	7,875.00	10,518.00	+ 2,643.00
Пошта	13,292.34	16,934.37	+ 3,642.03
Папір і т. д.	66,963.37	56,757.63	— 10,205.74
Комірне	12,000.00	12,000.00	
Світло й газ	3,112.17	3,267.92	+ 155.75
Телефон	1,773.30	2,163.86	+ 390.56
Друкарські частини й направи	1,750.27	2,648.57	+ 898.30
Канцелярійні видатки	4,304.48	4,416.91	+ 112.43
Книжки, листівки й календарі	1,571.39	1,217.95	— 353.44
Газети, рукописи, датки	1,203.83	1,735.13	+ 531.30
Поштова скринька	24.00	24.00	
Забезпечення	4,025.72	5,104.82	+ 1,079.10
Податки	9,469.97	10,183.86	+ 713.89
Комісійне	214.44	282.86	+ 68.42
Пенсії	820.00	1,116.00	+ 296.00
Податок від продажу в Ню Джерзі	142.43	101.53	— 40.90
Різні	7,931.00	10,951.93	+ 3,020.93
РАЗОМ	$321,613.85	$335,390.92	+$13,777.07
Знижка від продажу	— 251.25	— 241.66	— 9.59
	$321,362.60	$335,149.26	+$13,788.66

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

(Continued from page 4)

STATEMENT

INCOME:

	1967	1968	Difference:
Subscription: UNA Members	$135,400.00	$148,700.00	+$13,300.00
Non Members	33,525.11	32,458.47	— 1,066.64
Sales on Stands	4,261.12	4,379.47	+ 118.35
Advertising	65,837.68	68,580.34	+ 2,742.66
Printing	47,507.58	49,477.00	+ 1,969.42
Books, Cards & Calendars	4,396.24	5,145.51	+ 749.27
Press Fund	4,424.28	5,212.28	+ 788.00
Refund Electrical Consumption	960.00	810.00	— 150.00
Change of address	92.68	104.98	+ 12.30
Refund Telephone	198.68	248.12	+ 49.44
Refund Postage	228.20	231.30	+ 3.10
Almanacs	11,944.35	10,774.83	— 1,169.52
Veselka Subscription	7,962.11	7,664.36	— 297.75
New Jersey Sales Tax	117.34	101.53	— 15.81
Miscellaneous	9,053.01	2,603.82	— 6,449.19
TOTAL	$325,908.38	$336,492.01	+$10,583.63
Discount on Sales	— 2,453.20	— 2,042.62	— 410.58
	$323,455.18	$334,449.39	+$10,994.21

DISBURSEMENTS:

	1967	1968	Difference:
Payroll: Editorial	$ 51,709.62	$ 51,966.43	+$ 256.81
Printing	101,728.77	110,781.87	+ 9,053.10
Office	27,596.75	29,142.28	+ 1,545.53
Correspondence	4,105.00	4,075.00	— 30.00
Special and Veselka Correspondence	7,875.00	10,518.00	+ 2,643.00
Postage	13,292.34	16,934.37	+ 3,642.03
Material	66,963.37	56,757.63	— 10,205.74
Rent	12,000.00	12,000.00	
Gas & Electric	3,112.17	3,267.92	+ 155.75
Telephone	1,773.30	2,163.86	+ 390.56
Office Supplies & Expense	1,750.27	2,648.57	+ 898.30
Printing Department Expense, Parts and Repairs	4,304.48	4,416.91	+ 112.43
Book, Cards & Calendars	1,571.39	1,217.95	— 353.44
Newspapers, Manuscripts, Donations	1,203.83	1,735.13	+ 531.30
Post Office Box	24.00	24.00	
Insurance	4,025.72	5,104.82	+ 1,079.10
Taxes	9,469.97	10,183.86	+ 713.89
Commission	214.44	282.86	+ 68.42
Pension	820.00	1,116.00	+ 296.00
New Jersey Sales Tax	142.43	101.53	— 40.90
Miscellaneous	7,931.00	10,951.93	+ 3,020.93
TOTAL	$321,613.85	$335,390.92	+$13,777.07
Discount on Sales	— 251.25	— 241.66	— 9.59
	$321,362.60	$335,149.26	+$13,786.66

„СВОБОДА"

75-ті роковини „Свободи" позначились в 1968 році двома її тріюмфальними осягами: у кампанії за збірку грошей на Фонд Студій Українознавства в Гарвардському університеті та у вичерпному щоденному звітуванні про подорож Кардинала Иосифа Сліпого в минулому літі по Канаді й З'єдинених Стейтах. Почавши від перших днів січня, „Свобода" й „Український Тижневик" повели всебічну кампанію за підвищення збіркових пожертв, щоб осягнути приблизно 300,000 дол., потрібних для встановлення першої катедри українських студій у Гарварді. Рішуче становище редакції у цій справі й енергійне звітування про поступ тієї кампанії в наших газетах були важливими чинниками, що склались на несподіваний успіх у зібранні насправді більше грошей перед кінцем року, як вони були потрібні для заснування першої катедри.

Щоденне звітування про подорож Кардинала Иосифа по Канаді і З'єдинених Стейтах було найбільш змістовним і вичерпним записом тієї історичної візити, який появився друком. Звідомлення в наших газетах були в цілості передруковані іншими українськими часописами, здебільша без подання джерела. Про подорож Кардинала до Південної Америки й Австралії звітували також наші спеціяльні кореспонденти, замешкалі в країнах, що їх відвідав Кардинал.

„Свобода" далі є найбільш впливовим українським щоденником, який виходить у вільному світі. Її високо шанують за її об'єктивне становище і за редакційну політику, що сприяє позитивним підходам до проблем. „Український Тижневик" належить до тієї самої категорії. Обидва часописи безцінні, коли йдеться про сприяння інтересам Союзу.

Ми продовжуємо друкувати щоденно те саме число примірників, дармащо число союзових членів-передплатників зменшається, як виказує наступне порівняння за два останні роки:

Місячна оплата	1968	1967	Збільшення або зменшення
65¢	11,683	11,900	— 217
50¢	86	139	— 53
30¢	1,764	1,923	— 759
	13,533	13,962	— 429

Передплатники „Українського Тижневика"			
	448	345	+ 103

Друкуємо щомісяця 3,400 примірників „Веселки". Число передплатників дещо зменшується. Про цю проблему ми дискутували з шкільними властями в Ню Йорку, Філядельфії, Дітройті, Чікаго й Канаді і вживаємо всіх заходів, щоб зробити самовиплатним той знаменитий дитячий журнал.

Наступний виказ подає порівняльні цифри прибутків і витрати за два останні роки:

Повище зіставлення прибутків і видатків виявляє, що „Свобода" отримала 13,400 дол. від Союзу більше в 1968 році, як рік перед тим. Прибуток від передплатників нечленів зменшився. Продаж газети в книгарнях дещо збільшився. Прибуток з оголошень і друкарських робіт зріс на 4%. Вплати за річний альманах і „Веселку" були менші. Прибуток із „різних" зменшився.

Видатки були вищі головно щодо платень, пошти, забезпечень, канцелярійних приборів, податків, телефону й різних. Куплено нову машину для мікрофільмів з додатковим приладдям і шафою за 1,600 дол. Цей модерний виряд дуже корисний у перевірюванні давнодрукованих речей у „Свободі" й „Тижневику".

На різних форумах відзначувано 75-річчя „Свободи" й 35-ліття „Тижневика", як також 15-річчя „Веселки" відповідними церемоніями. Аленазагал ті відзначування не були такими, як на це заслуговувала та нагода.

„СОЮЗІВКА"

Союзівка встановила нові рекорди своїх операцій в 1968 році. Прибутки збільшилися на 20 відсотків. Усі ділянки пішли вперед в порівнянні з минулим роком. Частина зисків була вислідом вищих оплат, але в головному до підвишки причинився кращий рух в підприємстві на базі цілого року. Перших п'ять місяців року виказали збільшення прибутків на 12%, чотири літні місяці на 16% й останні три місяці на 50%.

Операційні видатки збільшилися на 18%, головно якщо йде про платні, харчі, електрику, паливо й ведення всього домашнього господарства. Готівкові витрати зменшилися приблизно на 9,000 долярів.

Із загального прибутку в сумі понад 333,000 долярів ми мали яких 18.000 дол. чистого зиску, в цьому 12,600 зреалізованого готівкою. Прибуткова різниця була значно нижча від такої ж пересічі в ресортно-готелевій індустрії з тієї причини, що наші ціни були набагато нижчі від тих, що обов'язують в цій околиці за такі ж вигоди і послуги, що їх ми даємо.

Щоденна діяльність Союзівки проходила в тих самих рямках, що і в минулому. Нашою ціллю було добиватися того, щоб ціла родина з тих, що гостювали на Союзівці, почувалася повністю, як у себе дома, і щоб перебування гостей на Союзівці було вигідним і приємним, як тільки можливо — із забезпеченням добрих харчів, привітної обслуги і цікавих культурних програм.

Більше значення покладено на пожвавлення притягальної активности в осінніх і зимових місяцях. Особливу увагу присвячено груповим прогулькам і відвідинам. Влаштовувані наприкінці тижнів концерти, забави з танками і спортові змагання були й залишаються головною атракцією протягом літнього й інших сезонів. Дитячі табори і курси українознавства були дуже успішними.

Постійними мешканцями Союзівки було й далі тільки четверо старших громадян. Ми увесь час одержуємо запити і листи зацікавлених в постійному перебуванні на Союзівці старших осіб, але після остаточної аналізи виявляється, що старші наші громадяни не надто радо покидають околицю свого замешкання і своїх довголітніх сусідів та приятелів, не зважаючи на вигоди й користі, що їх вони могли б мати деінде.

Пляни в справі збільшення кількости приміщень на Союзівці, затверджені минулого року Головним Урядом, були обговорені преліміпарно з архітектами, але ж відповідні зобов'язання ми зможемо взяти тоді, коли потрібні для цього видатки будуть затверджені Забезпеченевим Департаментом стейту Ню Джерзі. Після одержання затвердження ми заанґажуємо архітектів для приготування загального широкого проєкту запланованих поліпшень чи так званого „всеохоплюючого пляну", який братиме до уваги всі можливі майбутні потреби і передбачить заздалегідь їх загальне полагодження. Такі справи, як постачання води, каналізація, вивіз сміття, дороги, паркування авт, спортові площі і відповідне розміщення зв'язаних з цим усім будинків і споруд мусить бути передбачене і здійснене, щоб досягти максимуму ефективности й вигоди. Такий плян зменшить до мінімуму кошти майбутніх перебудов і змін в основних влаштуваннях.

Ми подарували нову площу для української католицької церкви. Вона находиться при Фордмор Ровд навпроти в'їзду до Союзівки. Дарована площа землі охоплює приблизно три акри і вона дана в заміну за парцелю, що її даровано первісно парафії на південній стороні Фордмор Ровд, и якій виявилися труднощі для будування церкви з огляду на надмірне протікання води.

КУЛЬТУРНА КОМІСІЯ

Один з більших проєктів Культурної Комісії — другий том Англомовної Енциклопедії Українознавства мав бути надрукований і випущений на книжковий ринок 22 лютого 1969 року в нашу 75-у річницю. Все ж таки, комплікації з підготовою деяких матеріялів припізнили його публікацію до жовтня-листопада цієї осени. Як тільки ця дата буде устійнена і будуть визначені кошти друкування, ми встановимо ціну на цей том і запропонуємо його до продажу.

Продаж першого тому відбувається далі повільним темпом. На кінець минулого року продано 3,005 примірників за суму 62,350.15 дол.

Одним з проєктів плянованих з нагоди Діямантового Ювілею мав бути історичний репортаж з життя-буття членів нашої організації, написаний відомим нашим письменником Уласом Самчуком. Рукопис приготований і перевірений і його рецензують наші редактори. Нагляд над приготуванням і переведенням програм дитячих літніх таборів, Курсів Українознавства і концертових програм, влаштовуваних в кінці тижня, належав до Культурної Комісії. З огляду на обмежені можливості і кошти, ці програми ширше не розроблюються, але вони дуже задовільні.

Спеціяльне дослідження над Курсами Українознавства провели наші радні Тарас Шмагала і Мирон Куропась і звідомлення про встановлені ними дані розіслано всім членам Головного Уряду. Цей добре приготований документ є професійною аналізою, проведеною із заавансованими виховними і вимаганими шкільною адміністрацією стандартами і кладе на другому пляні Союзову сторінку програми. Частини цього дослідженням будуть цінним провідником для майбутнього планування.

Із завершенням праць над нашою енциклопедією, Культурна Комісія матиме більше часу, щоб присвятитися справам своєї діяльности.

(Продовження на сторінці 6-ій)

SVOBODA

Svoboda's 75th anniversary year, 1968, was marked with two outstanding triumphs — the success of the fund raising drive for the Harvard Studies Chair and the intensive daily news coverage given Josyf Cardinal Slipyj, when he visited Canada and the United States last summer. Starting in early January, Svoboda and the Ukrainian Weekly embarked on an all-out campaign to help raise the balance of approximately $300,000 needed to set up the first Ukrainian studies chair at Harvard. The strong editorial stand and the energetic reporting of the progress of the campaign by our publications were important factors in the unexpected success in actually collecting more money than was needed for the first chair before the year ended.

The day-to-day reporting of Cardinal Slipyj's sojurn in Canada and the United States was the most informative and complete record of this historic visit that appeared in print. Our newspaper accounts were copied in toto by other Ukrainian publications and in most cases without acknowledgement. The Cardinal's trip to South America and Australia was also covered by our special correspondents residing in the areas that were visited.

Svoboda continues to be the most influential Ukrainian daily that is published in the free world. It is highly respected for its objective point of view and an editorial policy that favors the positive approach to issues. The Ukrainian Weekly is in the same category. Both papers are invaluable in promoting the best interests of our Association.

We are continuing to publish the same number of copies daily but the total of Soyuz member subscribers keeps declining as the following comparison for the past two years reveals:

Monthly Rate	1968	1967	Inc. or Dec.
65¢	11,683	11,900	— 217
50¢	86	139	— 53
30¢	1,764	1,923	— 759
	13,533	13,962	— 429

Ukrainian Weekly subscribers:			
	448	345	+ 103

We print 3400 copies of Veselka monthly. Subscriptions continue to decline slowly. This problem has been discussed with school authorities in New York, Philadelphia, Detroit, Chicago, and Canada and every attempt is being made to make this excellent youth magazine self-sustaining.

The following statement compares the income and expenses for the past two years:

The above comparison of receipts and disbursements reveals that Svoboda received $13,400 more from Soyuz in 1968 than the year before. Income from non-member subscribers was lower. Sales of the newspaper on stands were slightly higher. Income from advertising and printing rose by 4% Payments for the annual almanac and Veselka were lower. Miscellaneous income decreased.

Expeditures were higher particularly for salaries, postage, insurance, office supplies, taxes, telephone, and miscellaneous. A new micro-film viewing machine with attachments and cabinets was purchased at a cost of $1600. This scanning equipment is very helpful in reviewing back editions of Svoboda and the Weekly.

A number of areas celebrated the 75th anniversary of Svoboda, the 35th anniversary of the Weekly and the 15th anniversary of Veselka with appropriate ceremonies. On a whole the commemorations were not as extensive as the occasion deserved.

SOYUZIVKA

Soyuzivka operations established new records in 1968. Income rose by 20%. All departments moved ahead over the previous year. Part of the gains were the result of higher rates but the main increases reflected better business on an all-year basis. The first five months of the year showed an increase of 12%, the four summer months 16%, and the last three months 50%.

Operating expenses were 18% higher with wages, food, electricity, fuel, and housekeeping expenses accounting for the bulk of the increase. Capital expenditures were lower by approximately $9000.

On a gross income of over $333,000 we netted a profit of about $18,000 of which $12,600 was capitalized. The profit margin is considerably below the average in the resort hotel industry because our rates are lower than those charged in this area for the kind of facilities and service we offer.

The daily operation of Soyuzivka was along the same lines as in the past. Our goal was to make the entire family feel completely at home and to make their stay as comfortable and pleasant as possible by providing good food, friendly service, and interesting cultural programs.

More emphasis was put on attracting additional business in the autumn and winter months. Group outings were given particular attention. Week-end concerts, dances, and sports activities continued to be the leading attractions during the summer and in the off seasons. The childrens camp and the cultural courses enjoyed successful seasons.

Our senior citizen occupancy remained at four permanent guests. We continue to receive inquiries and strong indications of interest but in the final analysis older people are reluctant to leave their home areas and their life-long neighbors and friends regardless of the advantages that are offered elsewhere.

Plans for enlarging the room capacity of Soyuzivka as approved by the General Assembly last year were discussed in a preliminary way with architects but commitments were held in abeyance pending approval of the necessary expenditures by the New Jersey Department of Insurance. When approval is obtained we will engage architects to prepare an over-all long-range projection of contemplated improvements or a so-called master plan, which will take into consideration all possible future needs and make general provision for them in advance. Such matters as water supply, sewage, waste disposal, roads, parking, sports areas, and proper location of related buildings and facilities would be provided for and laid out for maximum efficiency and comfort. This would hold to a minimum future rearrangement of costly basic facilities.

A new site was donated to the Ukrainian Catholic Church. It is on Foordmore Road opposite the entrance to Soyuzivka. The land area is approximately three acres and is in exchange for the parcel originally granted the parish on the south side of Foordmore Road which presented building difficulties because of water seepage.

CULTURAL COMMITTEE

The major project of the Cultural Committee, the second Volume of "Ukraine: A Concise Encyclopaedia," was to have been published for release on February 22, 1969, our 75th Anniversary date. However, complications with the processing of some of the material deleyed the publication until October-November this fall. As soon as the date is firmed up and the cost of editing and printing is determined, we will set the price for this volume and proceed to offer it for sale for delivery when published.

The sales of Volume I continue at a slow pace. At the end of last year 3005 copies were sold for the sum of $62,350.15.

One of the projects planned on the occasion of the Diamond Jubilee was a history of our organization by the noted Ukrainian writer, Mr. Ulas Samchuk. The script was prepared and revised and is being reviewed by our editors. The childrens summer camp programs, the Cultural Courses, and the week-end concert programs at Soyuzivka were supervised by the Cultural Committee. Because of limited facilities and funds these activities were not elaborate but they were highly satisfactory.

A special study of the Cultural Courses was made by Supreme Advisors Taras Szmagala and Myron Kuropas and the report of their findings was mailed to each member of the Supreme Assembly. The well-prepared document is a professional analysis along advanced educational and school administration desired standards and gives secondary weight to the fraternal background of the program. Parts of the study will be a valuable guide to future planning.

With the completion of our encyclopaedia, the Cultural Committee will have more time to devote to other activities.

(Continued on page 6)

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

(Продовження зі сторінки 5-ої)

75-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

Багато часу присвячено для підготови плянів відзначування нашого 75-річчя в 1969 році. Нам дуже пощастило в тому, що видатні українські церковні і світські діячі у ЗСА і в Канаді прийняли наше запрошення стати членами Почесного Комітету 75-річчя під проводом Кардинала Иосифа Сліпого, як голови. Випрацьована програма зв'язаних з ювілеєм урочистостей охоплювала Ювілейний Бенкет у Ню Йорку 22 лютого 1969 року, світову прем'єру опери „Анна Ярославна" в Ню Йорку 24 травня з повторенням її у Філядельфії 25 травня. В її рамках передбачена ще дедикація пам'ятника в Шамокіні, Па., на пошану наших піонерів в Пенсилванійському районі твердого вугілля, получене з цілоденним Союзовим фестивалем в Лейквуд Парку, Барнесвілл, Па., в дні 1 червня 1969 року, який то день був проклямований губернатором Реймондом Шефером „Днем Українського Народного Союзу" в Пенсилвенії. Одночасно мають відбутися святкування у Веллі Ривер поблизу Довфину у провінції Манітоба в Канаді для відзначення побудови першої української церкви в цій околиці отцем Нестором Дмитровим, який, як редактор „Свободи", відвідував західню Канаду 1897 р. і, будучи офіційним репрезентантом Союзу, досліджував становище українських іміґрантів в Канаді. Перша урочистість — Ювілейний Бенкет в Ню Йорку відбувся при участі яких 600 осіб. На бенкеті в Торонті для відзначення діямантових роковин „Свободи" й УНСоюзу було присутніх понад 300 гостей. Всі інші урочистості викликали велике зацікавлення і повинні бути успішними. Усі ці події втішалися широкою популярністю. УНСоюз здобув загальне признання і це повинно мати корисний вплив на нашу організаційну активність.

СПОРТОВА ПРОГРАМА

Спортові активности були підтримувані протягом цілого року. Третій Крайовий Кругольний Турнір, відбутий у Дітройті в квітні цього року, не був такий успішний, як цього загально очікувано, бо в ньому брало участь менше дружин, як у попередніх таких турнірах. Кількість учасників в місцевих спортових змаганнях в Дітройтській окрузі викликала розчарування. Турнір 1969 року, відбутий в Деррі, Па., притягнув більше змагунів, зокрема пар й одинаків в обох катеґоріях — і чоловіків і жінок. Виглядає, що треба, правдоподібно, класти більше натиску на індивідуальну, а не дружинову участь в цих грах.

Різним Відділам уділено грошові підтримки для їхніх спортових активностей. На Союзівці плекано спортову діяльність інтенсивно і в літньому й у зимовому сезонах. Плавацькі і тенісові змагання продовжують бути головною атракцією під час літнього сезону. Союзівка була також господарем популярної Спортової Зустрічі Ліґи Української Молоді Північної Америки в травні 1968 року.

НОВИЙ БУДИНОК ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ

Деякого прогресу досягнено в справі місця для побудови нашої нової Головної Канцелярії. Випрацьовано домову з Першим Ню Джерзі Національним Банком в справі закупу приблизно 24,000 квадратових стіп землі на розі Монтґомері і Ґрін вулиць поблизу Ексчендж Плейс у Джерзі Ситі за 50,000 долярів. Ця ділянка землі розташована в розвитковій дільниці Павлус Гук і як нерухоме майно дозволяє на податкові полекші на протяг 15 років. Остаточного затвердження усіх умов щодо цього розвитку очікуємо до або в серпні цього року. Наш правний заступник приготовив усі потрібні документи, включно з організацією нашої власної Корпорації Міської Віднови, яка буде формальним власником нового будинку.

Фінальні інженерні досліди над станом ґрунту в даній ділянці і над вимогами для фундаментів під новий будинок уже закінчено. Ми заанґажували архітектів Юліяна Ястремського й Аполінара Осадцу випрацювати проєкт нашого будинку й мати нагляд над його будовою. Ми плянуємо збудувати від дев'яти до п'ятнадцяти поверхів, залежно від того, скільки буде відповідних кандидатів на винайлення у ньому приміщень. Сьогодні ми плянуємо використовувати три поверхи і Перший Ню Джерзі Національний Банк висловив зацікавлення щодо винайму двох поверхів. Деяка кількість інших осіб й установ також бажала б винаймити приміщення для себе в цій околиці. Припускають, що кошти рентування виноситимуть 6.00 дол. за квадратову стопу або й більше.

ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАЖЕННЯ

В січні 1968 ми домовились з Високошкільною Стипендійною Фундацією в Торонті, Канада, що ми будемо виключним представником у продажу їх стипендійних плянів. В домовленні передбачено, що якщо ми продамо менше, як 175 плянів, то Фундація зможе анулювати цей договір. Ми продали менше як 30 протягом року, але Фундація не скористала досі із своїх прав анулювати домовлення з нами. Все ж таки, на основі нових, схвалених у вересні минулого року правил, уся діяльність зв'язана з продажем цих плянів була припинена аж до часу, коли будуть здійснені вимоги і коли Фундація дасть свою згоду на продовжування цієї акції. Продавці мали б подавати аплікації для одержання ліцензій на продаж стипендійних плянів. Очікують також зміни в надзірному керівництві. Канадійська Перманент Траст Компані анулювала свій договір в справі надзору, бо недавно приєднане допоміжне представництво діє як надзірний орган для іншої стипендійної організації.

Усі ці зміни створюють нові умови і спричиняють додаткові кошти й утруднюють дальше ведення акції продажу стипендійних плянів. Ми виступили з рекомендацією для Ради Директорів Фундації, щоб випрацювати нові домовлення для продовжування цього проєкту. Ми думаємо, що найкращою розв'язкою проблеми було б об'єднання з якоюсь більшою організацією, якщо можна б було випрацювати щодо цього відповідну угоду, яка була б справедливою для студентів, що користають тепер із стипендій. Канцелярія Фундації приміщується далі в домі нашого канадійського директора і заступника гол. предсідника п. Богдана Зорича, разом із канадійською канцелярією УНСоюзу.

В додаток до трьох річних університетських стипендій на 1,000, 600 і 400 долярів, що їх ми звичайно уділюємо, стипендійна комісія рекомендувала уділювання двох премій по 500 дол., двох по 400 дол. й однієї 200 дол., на таку ж саму загальну суму 2,000 долярів. Признано ці премії двом старшим учням гайскулів, двом студентам університетів й одном студентові-ґрадуантові. Усього було сорок і два апліканти. Це набагато більше, як на рік перед тим, але все ж таки не така кількість аплікацій, що її ми повинні б одержувати. Наша програма не притягає задовільної кількости аплікантів. Були деякі суґестії, щоб змінити теперішній засяг, обнижуючи суми і збільшуючи кількість дотацій. Ці справи вимагають дальшої призадуми.

Не одержано ні однієї аплікації на дві повні чотирорічні стипендії для студій журналістики, що були запропоновані нами.

Відбуто неформальні й формальні розмови над можливістю об'єднання з іншими братерськими союзами, але нічого конкретного з цих розмов досі не вийшло.

Протягом року передискутовано нові забезпеченеві пляни, як наприклад морґеджове забезпечення чи інші форми обезпечень, але ж ні одного з них не визнано готовим до прийняття. Ми досліджували можливість уділювання нашим членам забезпеченевого покриття від хворіб і випадків через сторонні фірми. Ці заходи заслуговують на деяку увагу і будуть передані для дальшого розгляду на цих же зборах.

Кількома наворотами у звітовому році ми обговорювали пляни придбання „Союзівок" в інших околицях, зокрема на Середньому Заході. Пропозиція для придбання нової „Союзівки" в околицях Чикаґо буде передана на ваш розгляд ще під час теперішніх зборів.

Ми листувалися з українськими провідниками в Арґентині, Великій Британії й Австралії в справі можливостей заснування представництв нашому Союзу в тих країнах. Це питання ми обговорювали також з Обезпеченевим Департаментом стейту Ню Джерзі і з нашим актуарієм. Можливості на здійснення цього проєкту не виглядають покищо надто підбадьорюючо.

У минулому році жвавою була наша участь у Крайовому Конґресі Братських Союзів Америки і в різних стейтових Конґресах. Пан Петро Пуцило, д-р Ярослав Падох і я були приявними на річних зборах Крайового Конґресу минулої осени. Мене обрали на першого віце-президента у президентській секції, а д-ра Падоха переобрали до Ради Комісій братської діяльности. Президент Крайового Конґресу додатково призначив мене на голову Комісії членів. Кілька наших урядовців і членів займають різні становища в стейтових Конґресах. Минулої весни д-ра Падоха обрали на віце-президента Братського Конґресу в стейті Ню Йорк, а цієї весни обрано його там на президента. Пані Анна Чопик стала віце-президентом Братського Конґресу стейтів Нової Англії. Пан Степан Куропась став членом Екзекутивної Ради Іллинойського Братського Конґресу. Пана Володимира Сохана обрали до Екзекутивної Ради Конґресу Ню Джерзі, а пані Марія Бобечко була переобрана до Ради директорів Братського Конґресу в Огайо.

Наші представники брали участь також у стейтових Конґресах в Мішиґені, Міссурі, Пенсильвенії та Мериленді - Дистрикті Колюмбії і багато з них працювали в різних Комісіях під час сесій. Ми далі заохочуємо наших членів брати участь в тих конференціях, бо час-до-часу вони є джерелом інформацій, вартісних для нашої діяльности.

Наш Союз взагалі зберігав активне місце в справах наших громад в ЗСА і Канаді. Ми активно підтримували праці Світового Конґресу Вільних Українців, Український Конґресовий Комітет в Америці, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет й інші крайові організації, включно з нашими Церквами. Весною цього року ми відбули конференцію з іншими нашими братськими Союзами.

ВИСНОВКИ

Коли споглядаємо на наші осяги за 1968 рік на тлі 75-річчя нашої історії, то мусимо прийти до висновку, що це не був один із наших найкращих років. Поступ був обмежений. Організаційні висліди були бідні. Мало нових облич появилось на сцені місцевих Відділів і на низькому рівні була участь молоді в діяльності Відділів. Ми продовжували поволі посуватись вперед, під час коли наші громади раптово змінювались.

Від 75-ти років Український Народний Союз був наймогутнішою українською братською силою у вільному світі. Союз із своїми традиціями та можливостями був і насправді і тепер є, як висловився головний редактор „Свободи", непохитною українською фортецею. Цю провідну позицію осягнули ми завдяки щораз новим кадрам відданих і важко працюючих чоловіків і жінок впрдовж нашої історії. Якщо маємо осягнути дальші успіхи, то теперішня ґенерація мусить ступати тими самими слідами, бо не існує легкої дороги до успіху.

З початком цього року Екзекутивний Комітет прийняв з нагоди нашого 75-річчя гасло: „У пошані до піонерів — лицем до молоді". Це, на мою думку, вдатне гасло, яке схоплює духа цієї епохи. Ветерани нашої організації заслуговують на те, щоб виявляти їм якнайбільшу пошану при кожній можливій нагоді. Мусимо постійно проявляти нашу глибоку вдячність за їхні заслуги. Але водночас вводити наших молодих людей на керівні становища, щоб вони могли перебирати щоденну братську працю. Треба підбадьорювати молодих талановитих і фахових наших членів, щоб вони ставали членами відділових урядів. Вони повинні думати також про те, щоб стати делеґатами на нашу 27-му конвенцію в наступному році. Ми потребуємо їх енергії, ідей, ентузіязму і здібностей. Ми потребуємо їх тепер, щоб вони могли належно підготовити себе до пізнішого перебрання проводу в нашому Союзі і щоб зробити його більшим і кращим, як є він тепер. Маємо могутній апарат і такі висліди, що мало організацій можуть з ними рівнятись. Але коли дивимось довкола нас в наших громадах, то бачимо виразно, що ми ледви чи сягнули вглиб нашого потенціялу в Америці й Канаді. Ми напевне повинні би діяти краще й мусимо діяти краще. Наші люди і наша справа осягають висліди ледви трохи кращі, як другорядні. Мусимо приспішити темп нашого думання і діяння. Особливо, під час цього діямантового ювілейного року ми повинні присвятити себе переведенню в діло наших кличів.

(Продовження в наступному числі)

Annual Report 1968 by Supreme President Joseph Lesawyer

(Continued from page5)

75TH ANNIVERSARY EVENTS

Considerable time was spent in preparing plans for celebrating our 75th anniversary in 1969. We were most fortunate in that outstanding Ukrainian church and lay leaders in the United States and Canada accepted our invitation to become members of the 75th Anniversary Honorary Committee with Josyf Cardinal Slipyj as chairman. The schedule of official events that was worked out included a Jubilee Banquet in New York City on February 22, the world premiere presentation of the opera "Anna Yaroslavna" in New York City on May 24, 1969 with a repeat performance in Philadelphia on May 25, dedication of a memorial in Shamokin, Pa. in honor of our pioneers in the Pennsylvania anthracite coal region, an all day Soyuz festival in Lakewood Park, Barnesville, Pennsylvania on June 1, which day was proclaimed "Ukrainian National Association Day in Pennsylvania" by Government Raymond Shafer, and a celebration in Valley River, Canada near Dauphin in the province of Manitoba to commemorate the establishment of the first Ukrainian church in that region by Father Nestor Dmytriw, who as editor of Svoboda visited western Canada in 1897 as an official representative of Soyuz to check on the status of Ukrainian immigrants. The first event, the Jubilee Banquet in New York City, was attended by over 600 persons. A banquet in Toronto on February 4th in honor of the diamond anniversaries of Svoboda and Soyuz was attended by over 300 guests. The remaining events all have created considerable interest and should be successful. The publicity given these affairs has been extensive. Soyuz has been acclaimed widely and this should have a favorable effect on our organizing activities.

SPORTS PROGRAM

Sports activities were supported throughout the year. The Third National Bowling Tournament held in Detroit last April was not as successful as expected because fewer teams participated than in the previous tournaments. The turn-out of the local sports participants in the Detroit area was disappointing. The 1969 tournament held in Derry, Pa. drew more players particularly doubles and singles in both the men and women category. It appears that more stress should probably be put on individual participation as against team play.

Donations were made to various branches for their athletic programs. Sports at Soyuzivka were promoted extensively both in the summer and winter seasons. The swimming meets and the tennis tournaments seem to be the leading attractions during the summer season. Soyuzivka also hosted the popular Ukrainian Youth League of North America Sports Rally in May 1968.

NEW HEADQUARTERS BUILDING

Progress has been made with our new office site. An agreement has been worked out with the First Jersey National Bank to purchase approximately 24,000 square feet of land at the corner of Montgomery and Green Streets near Exchange Place in Jersey City, for $50,000. The plot is located in the Paulus Hook redevelopment area and qualifies the property for real estate tax concessions for a period of 15 years. Final approvals of all conditions regarding this development are expected on or before August of this year. Our attorney has prepared all the necessary documents including the organization of our own Urban Renewal Corporation which will be the actual owner of the new building.

Final engineering studies of the soil conditions of the plot and the foundation requirements of the new building have been completed. We have engaged architects Julian Jastremsky and Appolinaire Osadca to design our building and supervise the construction. We plan to build from nine to fifteen floors dependent upon availability of suitable tenants. As of now we plan to use three floors and the First Jersey National Bank has expressed an interst in two floors. A number of other tenants have also indicated a desire to lease space in this area. It is believed that rentals will be in the $6.00 a square foot range or higher.

GENERAL

In January 1968 we completed an agreement with the Higher Education Scholarship Foundation of Toronto, Canada to be their exclusive sales agent. The agreement provided that if we sold less than 175 plans the agreement would be subject to cancellation by the Foundation. We sold less than 30 plans during the year but the Foundation has not exercised its right to cancel as of now.

However, because of new regulations enacted as of September last year all sales activity has been suspended until registration requirements are completed and approvals obtained by the Foundation to continue doing business. Salesmen will also have to apply for and obtain licenses to sell scholarship plans. A change is also pending in the trusteeship. The Canada Permanent Trust Company has cancelled its trust agreement because a recently acquired subsidiary is acting as Trustee for another Sholarship organization.

These changes present new conditions and additional costs and make it more difficult to carry on this business. We have recommended to the Board of Directors of the Foundation that new arrangements be worked out to continue this venture. We believe a merger with one of the larger organizations if such an arrangement can be worked out equitably for the present student subscribers would be the best solution to this problem. The office of the Foundation continues to be located in the home of our Canadian Director and Supreme Vice-President, Mr. Bohdan Zorych, and is shared with our Soyuz Canadian office.

In lieu of the three annual university scholarships of $1000, $600, and $400 that we usually grant, the Scholarship Committee recommended two awards of $500, two of $400, and one of $200 for the same total of $2000. The recipients were two high school seniors, two university undergraduates, and one graduate student. There was a total of forty-two applicants. This is several more than the year before but still not the number that we should receive. Our program is not attracting enough applicants. Suggestions have been made to change the present format by lowering the amounts and increasing the number of grants. Further thought will have to be given this matter.

No applications were received for the two full four-year scholarships in journalism that we are offering.

Informal and formal discussions have been held regarding possible mergers with other fraternals but nothing concrete has as yet developed.

New life insurance plans such as mortgage insurance and other forms of protection were discussed during the year but none were considered feasible for adoption. We studied the possibility of providing our members with Health and Accident insurance coverage through outside firms. This approach appears to have some merit and will be presented at this meeting for further consideration.

Plans for establishing Soyuzivkas in other areas and, particularly in the mid-west region, was discussed frequently during the year. A proposal for the Chicago area will be submitted for your approval during this meeting.

We corresponded with Ukrainian leaders in Argentina, Great Britain, and Australia about the possibilities of establishing subsidiaries of our Association in those countries. The problem has also been discussed with the New Jersey Insurance Department and with our actuary. Prospects for such a venture do not appear to be encouraging at this time.

Our participation in the National Fraternal Congress of America and the various State Congresses was extensive last year. Mr. Peter Pucilo, Dr. J. Padoch, and myself attended the Annual Meeting of the national congress in Pittsburgh last fall. I was elected as first Vice-President of the President's Section and Dr. Padoch was re-elected to the Fraternal Activities Committee board. Subsequently the President of the national congress appointed me as chairman of the Membership Committee.

A number of our officers and members hold office in the State Congress. Last spring Dr. Padoch was elected Vice-President of the New York State Fraternal Congress and this spring was elected President. Miss Ann Chopek was elected Vice President of the New England Fraternal Congress. Mr. Stephen Kuropas was elected to the Illinois Fraternal Congress Executive Board, Mr. Walter Sochan was elected to the New Jersey Congress Executive Board, and Mrs. Mary Bobeczko was re-elected to the Ohio Fraternal Congress Board of Directors.

Our representatives also attended State Congresses in Michigan, Missouri, Pennsylvania, and Maryland-District of Columbia, and several of them served on various committees during the sessions. We are continuing to encourage our members to attend these conferences because from time-to-time they are a source of information that is valuable in our activities.

Our Association as a whole maintained an active position in community affairs in both the United States and Canada. We fully supported the work of the World Congress of Free Ukrainians, the Ukrainian Congress Committee of America, the United Ukrainian American Relief Committee, and other national organizations including our churches. We held a conference with our Ukrainian fraternal organizations this spring.

CONCLUSION

In reviewing our 1968 record against the background of our 75 year history we are confronted with the conclusion that it was not one of our best years. Progress was limited. Organizing results were poor. Few new faces appeared on the local branch scene and youth participation in branch affairs was at a low level. We continued to move slowly while our communities were changing rapidly.

For 75 years the Ukrainian National Association has been the most powerful Ukrainian fraternal force in the free world. Soyuz with its traditions and resources was and really is, as our Svoboda editor-in-chief has called it, a veritable Ukrainian fortress. This commanding position was achieved by successive cadres of dedicated hardworking men and women throughout our history. If we are to make further gains our present generation must follow in the same footsteps for here is no easy road to progress.

At the beginning of the year the Executive Committee adopted on the occasion of our 75th Anniversary the slogan: "In Tribute to Pioneers, With Eyes Toward Youth." This, in my opinion, is a fortunate slogan that captures the spirit of this era. Veterans in our organization should be awarded all possible honors on every appropriate occasion. We must continuously display deep appreciation for their contributions. But simultaneously, we must bring in younger people into executive positions to take on the daily chores of fraternal work. Young talented and professional members have to be encouraged to become branch officers. They should also think about becoming delegates to our 27th Convention next year. We need their energy, stamina, enthusiasm, and ability. We need them now so that they can properly prepare themselves to eventually take over the management of our Association and to make it bigger and better than it is. We have a powerful apparatus and a product that few organizations can match. As we look about us in our communities it is obvious that we have hardly scratched the surface of our potential both in the United States and Canada. We certainly should be doing better and must do better. Our people and our cause rate something better than partial or second rate results. We must speed up the tempo of our thinking and acting. In particular, during this Diamond Jubilee year, we should commit ourselves to the implementation of our slogan with deeds.

(Продовження в наступному числі)

МОЄ РІДНЕ СЕЛО „РУДА"

Зліва: Федь Кривий, учень гімназії, Василь Готра, учень Поліграфічної Академії, і Михайло Дорошенко, учень гімназії, пізніший Хорунжий Українських Січових Стрільців. Світлина знята у Львові в 1912 році.

Статті проф. Василя Волицького в „Свободі" під заголовком: „Дещо про Рогатин і про Рогатинську приватну українську гімназію", викликала бажання поділитися спогадами про рідне село Руду, яке, як автор у своїх цінних статтях надмітив, почасти зв'язене із заснуванням першої приватної української гімназії в Рогатині.

Перечитуючи статті проф. Волицького, перед моїм очима, як в калейдоскопі виринали образи, в яких я бачила рідне село Руду, положене над річкою Гнила Липа, вода якої не була глибока, але чиста і прозора, а її чарівні береги були покриті зеленим поростом і пахучим квітом.

Село мало вигляд інтимности, бо містилось над берегом річки і майже всі вулиці села вели до річки. Наша хата була на початку села на горі, недалеко цвинтаря, з капличкою колишньої старої розібраної церкви, недалеко доріг, що вели до соснового лісу, піль, сіножатів, гостинця, що вів в один бік до Воронева, а у другий, через міст, до Рогатина. Нашим близьким сусідом був дідич Іван Чагринський, якого небога Клімка Чагринська пізніше була дружиною Гриця Олійника — інструктора приватної гімназії в Заланові.

Пригадались й часи, коли формувалась згадана проф. Волицьким гімназія, до якої перші учні, в додатку Михайла Дорошенка (нашого кревного по мамі), і Парані Качали, прилучились і мій старший брат Василь Готра, Федь Кривий і два сини родини Шимберків. Мій найстарший брат Іван, тепер о. Ігумен Іриней Готра, ЧСВВ, був в тому часі учнем Бережанської гімназії а з ним Василь Торбин, що походив з нашого села. До згаданої Шановним Автором трагічної смерти Михайла (Михася) Дорошенка, хор. УСС, як воєнно полоненого, утопленого в ріці Волга на Сибірі, додам, що на війні згинув і Федь Кривий, а мій брат Василь Готра був тяжко ранений і наслідком підірваного здоров'я в полоні — помер в 1924 році, залишивши молоду жінку і трирічну донечку. Василь Торбин пропав на засланні на Сибірі, а доля Івана — о. Іринея Готри, ЧСВВ, що перебув каторги двох війн і чудом Божим спасся, мабуть всім вже відома.

Мій батько, Ілія Готра, був сільським учителем і вишукував здібних дітей, яких рекомендував о. д-рові Ваньові парохові Заланів, повіт Рогатин, на евентуальних учнів гімназії. Такими з нашого села були два сини бідної родини Шимберків, які на велике горе батьків захворіли на менінгіт і майже одного дня обидва померли.

Згадуючи про о. д-р Омеляна Ваня з Заланова, що був і нашим парохом в Руді, перед очима з'являється постать високої, імпозантної людини, з лагідною усмішкою і милим виглядом. Руки звичайно тримав — одну позаду, а другу у запазусі (аля Наполеон), бо не любив, коли його по руках цілували. Про цю великого духа людину, як і про жертвенного д-ра Антона Терлецького, лікаря в Рогатині, якого особисто наша родина знала, можна б кілька томів написати... Скажу тільки, що вони старались як тільки можна поліпшити долю свого поневоленого народу. Заходом о. Ваня і мого батька засновано першу в нашому селі читальню, де заохочувалось людей до самопошани і національної гідности.

Студентки з Руди, Рогатина, Бережан, Тернополя і сусідніх околиць, часто здибались в нас, головно на вакаціях вліті, де у саду, коло стола, під розкішною грушою, відбувались їхні сходини. Мама, звичайно, приносила їм макітру овочевих або із сира вареників і ставила між ними. Вони їх смачно заїдали і віддячувались веселими жартами прекрасним співом народних пісень.

Многі з них пишались народними строями та з гордістю вбирались в них, наражуючи себе часто на глум а то і на пімсту наших ворогів — поляків. Звичайно таку сорочку наших студентів вишивала або рідна сестра або залюблена дівчина. На світлині вгорі у Федя Кривого видну таку сорочку, яку вишивала його люблячa сестра. Мій брат Іван-о. Іреней теж їх мав, помимо того, що його одинока в той час сестра Мариня, авторка цього спогаду, замала була, щоб вишивати. В них він все ходив, так довго, аж не заміняв їх на чернечий одяг чина О. О. Василіян.

Щасливі ті, що родились в українському селі — і я одна із них — бо вони зазнали красу природи, стародавних велико - культурних звичаїв, що тяжко описати, а ще тяжче забути. Недармо композитор Чайковський, коли поспитали його, як подобався йому Париж, відповів: „Дуже цікаве місто, але Плошка краща!" А це було село на Поділлю, де він часто в дідича перебував на вакаціях і багато написав творів, на яких позначились наші українські пісні.

Вороги знають, що роблять, коли не пускають людей на рідні села, які напено духово спльондровані до непізнання. Де колись був чар і краса українського народу, де був пульс його національного життя, залишилася тепер духова пустка і плач зболілої української душі.

На закінчення — сердечне спасибіг панові професорові Василеві Валицькому за хоч болючий, але серцю милий і рідний спогад, що пригадав мені надто коротке життя в улюбленім селі Руді, яке з болем серця залишила на 10-м році мого життя і яке все стоїть перед моїми очима, як цінна перлина з моїх дитячих літ.

Марія Смець

ВІДХОДЯТЬ БОРЦІ

Прийшла вістка з України: 30-го червня 1969 р. в м. Рівному на Волині на 73-му році життя відійшов у кращий світ св. пам. Николай Сильвестрович Негребецький — поручник Пластунського Куреня 2-ої Волинської стрілецької дивізії Армії УНР. Пройшов він тернистий шлях в боротьбі за кращу долю нашого народу.

Народився Николай Негребецький у 1896 р. Закінчив шість кляс Рівенської Школи, потім працював на пошті в Рівному як телеграфіст - „Морзист". У 1915 р. змобілізований до російського війська. У зв'язку з наближенням фронту, родина Негребецьких евакується до міста Ромен на Полтавщині, а він далі працює на пошті і опікується родиною, як найстарший брат. Приходить революція 1917 року і Николай кидає свою посаду, іде до столичного Києва і вступає в лави Українського Вільного Козацтва. Кидається в вир боротьби, втративши зв'язок з родиною, котра вже є міжчасі повернулась із Полтавщини до міста Рівного.

Лише весною 1920 р. дає про себе знати: „Скінчив Юнацьку Школу в м. Бердичеві і приділений до Пластунського Куреня 2-ої Волинської дивізії". В часі відвороту Армії УНР влітку 1920 р. випадково зустрічається в Галичині з молодшим братом Андрієм, юнаком VI-го Кінного Куреня ім. Кошового Отамана Костя Гордієнка, що входить до складу VI-ої Січової стрілецької дивізії, але зустріч була дуже короткою. Після наших програних Визвольних Змагань попадає до таборів інтернованих в Польщі. У 1922 р. повертається до міста Рівного, до старенької мами і нелітньої сестри, щоб заопікуватись ними.

Не сиділося спокійно козакові... Придивлявся до польської адміністрації, що послідовно почала нищити все українське. І він знову розпочав боротьбу, але вже не з рушницею в руках: відкрив газетний кіоск у Рівному і спроваджує всю українську пресу зі Львова. Поляки в короткому часі арештовують і вивозять його до Луцька, там б'ють і катують. Так збитого випускають, від умовою, що перестане кольпортувати українську пресу, або „розтріляють як пса".

Ліквідував кіоск і купив коника з возом, та їздив по селах: скуповував овочі, які транспортував до Львова, а зідти — українську пресу. Розповсюджував нелегальний журнал „Сурма" (видавався Організацією Українських Націоналістів). Організував молодь і при її допомозі розповсюджував „Сурму".

У зв'язку з вбивством міністра Перацького заарештовують поручника Негребецького і вивозять до Луцька. Обшук і ревізію в хаті провадить так ж наш „українець" Петро Грушецький, що був на службі у поляків. Знову катування. Потім звільняють під умовою, що мусить два рази на тиждень зголошуватись на поліцію. Тримають там по три-чотири години на допитах. Не дивлячись на такі умови життя, все ще розповсюджує українську пресу зі Львова. Навесні 1937 року наступає найтяжчий удар — прийшов наказ від Волинського воєводи: „На протязі 48 годин залишити Волинське воєвідство і виїхати в Галичину або Центральну Польщу". Виїхав до Станиславова. Там приютила його українська родина. Згодом українська громада Станиславова дає працю і влаштовує в друкарні. Життя забезпечене, але знову розстання з дружиною і маленькими дітьми. Дружина приїжджає тільки на великі свята, щоби діти подивились на свого батька. Так триває аж до 1939 року, коли робочо - -селянська червона армія „визволяє гнічені народи" і займає наші землі. Св. пам. поручник Н. Негребецький повертається на свою улюблену Волинь, до м. Рівного, до дружини і малих дітей. Вірить, що зможе працювати для свого народу, вірить в його сили.

Здавалось, що все йде доброю дорогою. Спокійно може працювати. Але тільки здавалось... Перший „мітинг" — перші збори рівенської громади. Мають вибрати делегатів до Києва. Иде на цей „мітинг", — прислухається. Делегати вже визначені наперед, є ними три рівенські жиди, що ніколи нічого спільного з громадською працею не мали. Св. пам. Поручник Негребецький не витримує і просить слова: „Ми, українці міста Рівного, за польської влади не мали права голосу, ми не були повновартісними громадянами. Дочекались нарешті влади і що ж ми бачимо?.. Нас ніхто не питає і вже визначає репрезентантів нашої української громади". Наслідків такої промови не довелось довго чекати. Тієї ж ночі о другій годині хата св. пам. Николая Негребецького була оточена НКВД. Вірвались у хату: — Де тут Петлюрівський бандит? Закували і до місц. в'язниці. В Рівецькій в'язниці тримали зо два місяці, потім десь вивезли. Через півроку дружина отримала коротку вістку: „Живий, в Архангельських лісах, працюю як політичний в'язень концентраційного табору".

На цьому не кінець. За місяць після тієї вістки знову з'явилося НКВД і наказують дружині разом з малими дітьми, зібратись за півгодини й бути готовою до виїзду. Куди? — Казахстан! Там перебуває шість років. Набирається хвороби. Як зовсім знищену і хору... звільняють і дають „дозвіл" виїхати до Рівного. У рідному місті не довго вже мучиться: по двох роках відходить у кращий світ.

По смерті ката народів Сталіна — по „амнестії" звільняють з концентраційного табору і дають „дозвіл" Н. Негребецькому виїхати до Рівного.

Волинь... Станція... поспішає до рідної хати. Коло хати — гуртки людей, вбігає в хату і бачить: дружина лежить у труні. Залишилися ще діти — є для кого жити.

Важко живеться, але не просить ні в кого допомоги. Від сестри яка жила в Польщі, знав, що брат у Америці і може йому допомогти матеріяльно. Не відповідає на листи — добре знає страшну систему Москви, вона нікому не прощає навіть за листування з „Петлюрівцями".

Так сл. п. Николай Негребецький і витримав чесно до кінця. 30-го червня 1969 року став із звітом перед Богом, своїми зверхниками та вірною дружиною.

10-го серпня 1969 р. в українській православній церкві св. Андрія у Вашингтоні була відправлена панахида по св. пам. поручникові Николаю Негребецькому. Теплим словом попрощав цього одного із найкращих борців за кращу долю нашого народу о. митроф. протоієрей Гулей, згадуючи і тисячі йому подібних, котрих могили розкидані по Сибіру, Казахстані і в степах України. Молились за спокій душі брат з родиною, побратими по зброї, голова Відділу ОБВУА у Вашингтоні — Балтиморі.

Спи спокійно, дорогий Побратиме. В нагороду за твою безкомпромісову боротьбу, страждання і муки — Ти спочив на Рідній Землі, на улюбленій Волині. Вічная Пам'ять!

Петро Самутин,
побратим по зброї

МУЗИКА І ПРИРОДА

З приходом вакацій завмирає по наших осередках суспільно - громадське життя, але оживає по наших молодечих таборах в Америці, Канаді, Австралії та Европі. Відбуваються здвиги і виступи нашої молоді, яка у всіх ділянках життя добивається непересічних успіхів. Це радує не тільки батьків, а й педаґогів та виховників.

У Скелястих горах, у стейті Колорадо, біля „Лонґ Пік" та м. Естес Парк, 65 миль від Денверу, від 1942 р. існує музичний центр „Роки Рідґ Мюзік Сентер". Організатором і директором його є відома піяністка, композитор і педагог Бет Міллер Гаррод, якої ім'я записане в „Гу іс Гу оф Американ Вумен". Оселя розкинена у лісистих горах, подібно до наших гуцульських килиб. Сюди кожного року з'їзджаються таланти - вибранці, щоб під проводом добрих педагогів доповнити і поглибити своє музичне знання. Проводячи час серед чудової природи молоді мистці віддаються своїм музам, а в кінці сезону найкращі з них виступають на концертах для широкої публіки.

Вже другий рік поміж такими вибранцями знаходиться в тій школі молода українка, 16-тилітня учениця 11 кляси середньої школи Христина Кузьмич, дочка громадських діячів у Денвері, пластунка та член Народного Союзу. Завдяки таланту, наполегливій праці над собою, зрозумінню батьків і кваліфікованому педагогу Б. Гаррод, Христина цілковито віддалася музиці і добилася успіхів. Її було вибрано солісткою в цьогорічних фінальних виступах.

Майбутня піяністка Христина Кузьмич

На концерті - пописі вона виконала Моцарта Концерт ч. 20 Г-майор Алеґро. У неї заавансована техніка, чисте фразування, рішучий, сильний удар та контрольоване чуття. В її репертуарі твори лише таниць композиторів, як Бах, Гайдн, Бетговен, Моцарт, Брамс та ін. На жаль, ще дуже бракує українських імен, але в короткому часі і ця прогалина буде заповнена. Українська нива потребує багато сіячів музичної культури. Дай Боже, щоб і наша Христя, яка України не бачила, але її любить і володіє нашою мовою, стала таким сіячем! Жюрі, що складалося з професорів - мистців Колорадського Університету, признало їй першу нагороду.

Не тільки батьки, п. п. Ростислав і Лідія Кузьмич, можуть гордитися нею, немає сумніву, що в недалекому майбутньому нею буде гордитися вся українська громада.

(к. ц.)

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

А дитиночка сміється,
Допитливо гляне в очі,
І лепече, і шепоче:
„Ма-ма-ма...
Ма-ма-ма..."

Після першої світової війни Уляна Кравченко переїхала на постійне перебування до Перемишля. В цьому місті жила вже до кінця свого життя — 1947 року. В часі між обома війнами писала багато віршів для молоді. Видані вони в таких збірках: „Проліски" — 1921, „В дорогу" — 1921, „Лебедина пісня" — 1924, „Шелести нам, барвіночку" — 1932. Більшість цих творів навіяна ідеями гуманізму, любов'ю до української природи і народу, материнськими почуваннями. Ось зразок патріотичної лірики, призначеної для молодого читача:

Чи тому, що ти убога,
Земле, наша мати,
Маю йти за синє море,
Тебе покидати?

Не піду я за те море,
Тут багато діла,
А що зроблю, — все для тебе,
Моя мати мила!

Бо ти, земле, хоч убога,
Все ж ти наша мати,
І ти тільки маєш право
До свого дитяти.

Перед першим приходом большевиків Уляна Кравченко не покидала рідного краю. Залишилася в Перемишлі і, як інші письменники, була приневолена скласти данину червоному окупантові. Поетка робить це вимушено, штучно. Маємо на увазі привітальний вірш Ользі Кобилянській і вірш „Озвалось серце" — присвячений Франкові. Ось те місце, в якому авторка сплачує данину:

Сьогодні — в день твойого
свята,
Я думаю про тебе, сестро,
І голуби-думки шлю
з привітанням
У далину, де бачу я тебе
ясну,
В оточенні братів
з Радбатьківщини.
І дивний, дивний спів
До мене долітає з далі...
І запахом чарує цвіт,
що дозріває в плід,
Цвіт правди й волі.
О сестро, сестро, це ж
не сон —
Не ділить більше
нас кордон.
За нами темінь ночі,
За нами плачі і жалі...
Одно проміннє Сонце
Цілує наші очі...

Не такими думками про „Радбатьківщину" було сповнене серце Уляни Кравченко в дійсності. Її правдиві думки читаємо з вірша, написаного не під диктат режимної сили, але під диктат її свобідних почувань:

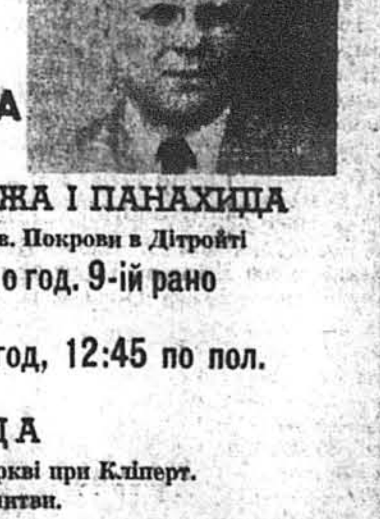
До стіп Твоїх, о Божа мати,
Складав веселий люд
пишний сніп
І волошок і маків жмут...
А нині... там —
на Україні —
Знесилена земля... пустар,
А люди — тільки тіні,
А люди — тільки постаті
примар...
А нині там не має меж
скорбота...
А нині там одна скривавлена
Голгота.
А нині... нині там,
ох, там —
Зруйновані святині,
зачинений молитви
храм.
По радощах... по величі...
по славі...
Осталися одні кайдани
ржаві.
(„До стіп Твоїх")

Таких віршів у Уляни Кравченко — написаних перед другою світовою війною — більше. Зібрані вони у збірці „Карітас".

З прозових творів згадаємо ще: „Спогади учительки", яких є два цикли — один про перший рік практики в Бібрці, другий про працю в Стока, і дві статті-спогади про Івана Франка — написані в 1940 і 1941 роках, „Моє рідне місто Миколаїв" (1938), „Хризантеми" (1961).

(Кінець)

В перщу болючу річницю смерти
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА і БРАТА
бл. п.
МИКОЛИ СЕМЕҐЕНА

відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
в Укр. Прав. Катедральній церкві св. Покрови в Дітройті
16-го вересня 1969 року, о год. 9-ій рано
Дня 14-го вересня 1969 р., год. 12:45 по пол.
відправиться
ПАНАХИДА
в Українській Католицькій Церкві при Кліперт.
Просяться про молитви.
Дружина — МАРІЯ з РОДИНОЮ

Ню Йорк, Н. Й.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСК

Річні Загальні Збори Українського Спортового Клюбу — Ню Йорк, відбулися 10 травня 1969, у власній домівці при 33 Схід - 7 Вулиця в Ню Йорку. Скликали: Рада Директорів на чолі з І. Винником та Управа УСК-у у проводі з п. Романом Лисняком.

Зборами проводила Президія в складі: п. І. Винник — пресідник, д-р Вол. Михайлів — заступник, д-р І. Ссрант — секретар. Вибрана Номінаційна Комісія в складі: пп. Ол. Ґенза, Ст. Кордуба, Кузьмінськой, М. Гаврилюк і О. Карпінський від самого початку взялася до праці, щоб на час вив'язатися з свого завдання.

У свойому звіті за Раду Директорів п. І. Винник вияснив, що Рада Директорів, це не екзекутивне, а радше почесне і допоміжне тіло. Голова і секретар Р. Д. часто брали участь в засіданнях Управи, президія допомагала в покращанні фінансів та вправних діях та поліпшення положення Клюбу по ряді програних змагань.

За Управу УСК-у звітував голова п. Роман Лисняк:

Цілий УСК обертається довкруги осі-першої команди. На минулих Загальних Зборах були побажання, щоб в сезоні 1968/69 перша дружина мала якнайбільше українських змагунів-молодих усківських вихованців, а якнайменше число чужинців, як також не позичати змагунів Канади. Ці святі побажання треба було проковнути, бо в перших шістьох мистецьких змаганнях, ми здобули заледве одну точку. Це був доказ, що ми вибрали замало підготованих наших укр. змагунів, радше вибрали „старших" — молодих змагунів. Коли ж оригінальний задум не вдався, то моральним обов'язком було, щоб першу дружину залишити такою, якою вона була перебрана. Перша дружина у висліді гор за 1968/69 має запевнення залишитися на одному з чільних місць сезону.

Цього сезону була застосована гостріша політика відносно змагунів, що й було успішне. Всі місцеві змагуни регулярно тренували. Залю до тренування підшукав Кирило Яцук (Янцик). Після резиґнації тренера В. Босого, тренували дружину на зміну Вол. Шмотолоха, Е. Кравець і Дж. Янґ, який тепер тренує дружину постійно.

Резерва — по початкових організаційних трудноцах устабілізувались та змонтувалась в одну добру зіграну цілість. Має шанси на мистецтво і є в півфіналі Ассошіейшен Кап. Провідником був — Вол. Гивель.

„Б" дружина — під цю пору займає одно з чільних місць в табелі. Незрівняним опікуном дружини є їх провідник менажер Андрій Даківський.

Юньори — це здисципліновані хлопці, які пильно тренують під доброю рукою Віллі Мфума. Їх опікун В. Хміль.

Учні і Новаки — помимо зусиль тренера Е. Голюки і їх опікунів В. Андрейка і М. Коваленка — не мали більших успіхів. Причина — багато футбольних новиків в дружинах, вони ще не мали більшої змоги підучитися та опанувати футбол.

Голова п. Роман Лисняк висловив жаль, що помимо первісної постанови зукраїнізувати І-шу команду, обставини змусили знову звернутися за допомогою до Канади. Велике число молодих недосвідчених членів Управи не виявило жадної діяльности у звітному році. Команда УСК-у користувалася площею у „Шітцен Парку" на дуже добрих умовинах. Відносини нашого Клюбу до Оберліґи та других клюбів були добрі. В будучому сезоні змагання будуть відбуватися в двох групах, що спричинить змагання багато цікавішими. До Управи кооптувано Вол. Хміля та Ом. Сушкова. Винайм площі: після підготовки цілої справи попередною Управою 4 червня 1968 р., підписано контракт винайму Українського Спортового Майдану для „Фючер Карс Корпорейшен" до 15 червня 1971 року, з умовою що УСК має запровадити на площу електрику і воду. В січні б. р. заінстальовано електричний ґенератор, що задовольняє вимоги контракту. Завдяки Кирилові Яцукові, ми заоцадили около 1200 дол. Із запровадженнями води є більше трудноців.

Відбуто 45 сходин Управи. Одержано понад 150 листів, а вислано понад 130. Члени УСК-у залягають з вкладками на суму понад 4,000. Відбуто дві більші забави та одну вічірку в домівці УСК-у.

Голова закінчив звіт внеском, щоб будуча Управа відділила суто господарські справи від спортових та передати їх осібним референтам.

Контрольна Комісія ствердила, що все діловодство є в належному порядку та поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі.

Інсп. П. Бакович додатково поставив внесок, щоб Загальні Збори висловили спеціяльне признання голові п. Романові Лисняковi та містоголові п. Ст. Качмарському, за їх жертвенну працю у звітовому році. Прийнято однодушно рясними оплесками.

У дискусіях найчастійше зверталося увагу на упорядкування залеглих біжучих членських вкладок, який провадив би осібні референт. Члени, які не вирівняли членських вкладок на минулий рік до половини цього року, перестають бути членами УСК-у.

Загальні Збори доповнили Раду Директорів слідуючими членами: І. Дзядів, П. Григорович, Кир. Яцук, Е. Луцький, О. Томоруґ, Вол. Хміль, Вол. Гивель, П. Ференс. Ст. Качмарський, Ст. Бардиґула, О. Карпінський, І. Винник, Р. Лисняк.

До Контрольної Комісії ввійшли: мґр. М. Гаврилюк, І. Беркещук, В. Шекеринець.

Тов. Суд: радн. М. Шпитко, д-р В. Одинський і інсп. Бакович.

До Президії Ради Директорів ввійшли: пп. Іван Винник — голова, д-р В. Михайлів і д-р Я. Восвідка — заступники і д-р І. Ссрант — секретар.

Бувший голова Р. Лисняк вніс побажання, щоби посилити пропаганду по чужих газетах, яку досить успішно започаткувала Управа Клюбу в минулому сезоні та попросив Раду Директорів виробити організаційно - адміністративний плян УСКу, який повинен розмежувати діяльність Управи на 3. ділянки з окремими референтами: господарську, спортову та імпризову.

Кінцеве слово заняв предсідник Зборів п. І. Винник, який ствердив, що бувша Управа під проводом п. Р. Лисняка доложила дуже багато зусиль, щоби ім'я УСК-у стояло на високому рівні. Через брак охочих людей до праці не все можна було зробити, але це, що ця мала горстка людей доказала, було дуже багато та понад їхні сили, тому вважає — минуло-річний сезон за дуже успішний.

По закінченні Загальних Зборів голова Ради Директорів попросив присутніх на засідання для вибору голови і Управи УСК-у.

І. Дзядів.

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КЛІВЛЕНД НА ПІВМЕТІ

В закінчення весняної (першої) рунди футбольних чемпіонатів Лейк Ірі Сакер Ліґ „Львів" грав нерішено 1:1 (ґоль Сантоса) проти Американських Хорватів і розгромив 7:2 Ґрін Вайт. П'ять ґолів у цих останніх змаганнях здобув юньйор, 16-річний Роман Росул, який — граючи в дружині дорослих тільки доривочно — зайняв між стрільцями цієї кляси сенсаційне друге місце. Сантос, який проти Ґрін Вайт здобув двоє воріт, очолює табелю (12 ґолів), за ним іде Р. Росул (8), а далі Цішкевич (2). Малколм (2), Сото (2), Пискар і О. Вербинець (по одному). Відрадне явище: в останніх змаганнях грали в дружині „Львова" вже чотири юньйори власного хову: воротар І. Жиґа, помічник Бурдяк, та напасники Р. Росул і Паньків. Склад Львова (разом із резервою): Жиґа, В. Вербинець, О. Вербинець, Ліванґ, Мішкевич, Пічер. Давид, Пискар, Р. Росул, Сантос, М. Добрянський, Бурдяк, Паньків. Не брав участи в грі надійний Цішкевич, який перебуває на сумівському таборі.

Цими змаганнями „Львів" закінчив весняну рунду. Здобуток: п'ять перемог, одна нерішена і дві поразки, пункти 11:5, ворота 28:14 у користь „Львова". Місце в табелі своєї групи: третє — однаковою кількістю пунктів і дещо гіршим відношенням воріт за Донав Швабен. Лідер табелі — Заґреб має всього один пункт більше (12:4). Після закінчення другої рунди дружини обидвох груп будуть, згідно з кількістю здобутих пунктів і ґолів, клясифіковані в одній спільній табелі обидвох груп. Схема чемпіонатів передбачує по дві гри на рік з кожним клюбом власної групи, та по одній з кожним другої групи.

Дружину „Львова" ведуть Іван Жиґа й Осип Росул.

Юньйори А „Львова", як уже було подано, зайняли безконкуренційно перше (на всіх десять) місце своєї кляси, з пунктами 18:0 і ворітьми 37:4. Згаданий уже Роман Росул більше, як половину з цих воріт (21) здобув власними ногами й головою, (далі йдуть П. Радзикевич 5, Ст. Гурко 4, Паньків 2, Лупіка 2, та Семенюк і Т. Гурко по одному).

Дружина Б доросту „Львова" на всіх одинадцять зайняла восьме місце (пункти 4:16, ворота 18:39), а наші найменші, з кляси Сі — 6-те на всіх дев'ять місце (пункти 5:11, ворота 8:19).

Найстаршу дружину доросту ведуть І. Пришляк і О. Тарнавський, середущу (Б) — Ярослав Чухрай, а наймолодшу (Сі) — Яків Середа. Загальним опікуном усіх дружин доросту „Львова" є Мирон Радзикевич. Провід УАСК „Львів" на цей рік очолюють: Маріян Штайнберґ (голова), Іван Василюк (заступник голови), інж. Вовк (секретар). Іван Клек (скарбник) і О. Гайський (прес. реф.).

Сумівська „Скала", відпустивши частину змагунів до „Львова", а другу частину до новоствореного клюбу нижчої кляси — „Парма Юкреінієнс" (про який, на жаль, не маємо ближчих даних) — цього року мала тільки дружини доросту. Тим дивніше, що, при такому „розв'язанні рук", всі 3 дружини доросту зайняли кінцеві місця в показниках своїх кляс: у клясі А — десяте, в Б — десяте, в Сі — дев'яте.

О. Н.

Заклик Отців Студитів з Вудстоку, Онтаріо

За благословенням Верховного Архиєпископа Їх Блаженства Кардинала Кир Йосифа і нашого Преосвященного Кир Ізидора, ми розпочали будову церкви й манастиря в 1964 році і вже закінчили зовнішню працю, а це на повне закінчення нам потреба кругло 50.000 долярів.

Ми, Отці Студити, гаряче просимо наших Владик, Отців, та всіх Мирян доброго серця, щоб були ласкаві своїми пожертвами прийти з допомогою закінчити церкву й монастиря для Божої слави, цього прадавнього ще з Княжих часів українського чернечого чину, що його відновив Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький в старім Краю.

Нагородою за Ваші щирі й милосердні серця й Ваші щирі жертви на будову Божого Храму будуть щоденні молитви і Служби Божі в новій церкві та наші щоденні молитви.

Просимо ласкаво слати жертви на адресу Отця Настоятеля:

Rev. Theophan Shewada, Superior, of Studite Monks.
Box 101, 560 Parkinson Ave.,
Woodstock, Ontario, Canada.

Перші жертводавці купили для нашої нової церкви: червоний килим п-во Табака Ярослав, Марія і Богдан з Торонта, до святилища, та рівнож кивот і ліхтарів 6, в ціні 2.868 дол. Пані Катерина Димитрів, родина Табаків, купила чашу в ціні 200 дол. В Вудстоку наш парохіянин Млинарський Іван жертвував на павук до церкви 500 дол. і справив нові лавки 26; наші парохіяни самі платили по 150 дол. Маємо новий престіл і тетрапод заплачений.

Щиро дякуємо всім жертводавцям, які присилають свої лепти для слави Божої! Ми вписуємо всіх до книги жертводавців, за котрих ми щоденно молимося.

о. Теофан Шевага

Нове число „Українського Історика"

Вже розсилається нове число „Українського Історика" (чч. 1—3, 1969). Це потрійне число має 190 сторінок друку і різнородний зміст, починаючи від солідно опрацьованих історичних студій і кінчаючи численними рецензіями та багатою хронікою наукового життя. У числі надруковані: Любомир Винар „Михайло Грушевський, як голова Наукового Товариства ім. Шевченка"; Володимир Міяковський „Пам'яті Володимира Дорошенка"; О. Моргун „Українські діячі в земствах", Олександер Домбровський „Методологічні основи дослідів над ранньою історією України М. Грушевського", Ігор Каменецький „Німецька політика супроти України та її історична генеза", також розділ „Наші ювілеї", „Різне", „Наукові установи" тощо. Є розділ „Генеалогія і геральдика": Роман Климкевич „Герби міст Буковини", В. Сенютович-Бережний „Остап Дашкович"; З архіву: — Петро Ісаїв „Статті з архіву А. Жука", І. Крипякевич „Богдан Хмельницький і Москва"; Бібліографія: Вибрана бібліографія праць В. Міяковського. У рецензійному відділі журналу знаходимо огляди: Н. Полонська - Василенко „Запоріжжя XVIII ст. та його спадщина", М. Брайчевський „Походження Русі", І. Шекера „Київська Русь XI століття у міжнародних відносинах", К. Панківський „Від Комітету до Державного Центру", А. Санцевич „Проблеми історії України післявоєнного періоду в совєтській історіографії", О. Зілинський „Сто п'ятьдесят років чесько-українських літературних зв'язків", М. Марунчак „Історія українців Канади", Іван Кізик „Іван Петрович Крипякевич". У відділі „Бібліографічні нотатки" знаходимо понад 10 коротких рецензій на українські і чужомовні видання. В кінці Хроніка інформує читачів про працю Українського Історичного Т-ва і інших наукових установ.

(Р. Д.)

В Україні відбувається „культурна революція"

Київ. — Від 25 до 28 вересня у м. Чернівцях відбуватиметься „республіканська конференція", скликана ЦК комсомолу УССР і Товариством „Знання", що раніше мало назву „Безвірник". Конференцію скликається, як повідомила „Культура і Життя" з 10 серпня, „з метою активнішого використання в комуністичному вихованні молоді совєтських свят і звичаїв та узагальнення досвіду роботи комітетів комсомолу, культ-освітних закладів і організацій товариства „Знання" по впровадженню нової обрядовости". В переліку доповідей, що будуть виголошені для кількох тисяч найбільш вивірених губителів самобутньої української культури й звичаїв, згадано про „культурну революцію в СССР і на Україні". Будуть прочитані доповіді на теми: „Впровадження в життя і побут молоді нових обрядів та звичаїв і комуністичне виховання підростаючого покоління", „Становлення та розвиток соціялістичної обрядовости — складова частина культурної революції в СССР і на Україні", „Про інтернаціональне і національне в звичаєвості та обрядовості", „Роля нових громадянських обрядів, свят і звичаїв у подоланні релігійно-побутових пережитків", „Революційна обрядовість в системі форм і методів ідейно-виховної роботи". Щоб стерти в народній пам'яті дійсно народні пісні, тексти колядок, щедрівок та ін., розповсюджується друковані підфальшовані тексти і то так спотворені, що замість „Бог народився" люди мали б співати „колгосп народився". Вислів „культурна революція" рідко стрічається на сторінках совєтських газет. Однак час до часу його практикують, можливо, щоб тим якось сподобатись Мао Тсе-тунґові, який у Китаї також провадить „велику культурну революцію", винищуючи самобутні культури багатьох народностей і народів.

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Чорноморська Січ" з Ньюарку потерпіла поразку 1:2 від дружини „Спартанс" у мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи, які відбулися минулої суботи, 23-го серпня у Філядельфії. Одинокі ворота для „Ч. Січі" здобув Ернест Поль.

УСК Ню Йорк закінчив нерішеною 2:2 товариські змагання із суперником „Н. П. Гота" минулої неділі, 24 серпня. Ця зустріч відбулася на грищі „Готи" у Френклін Сквер, Н. Й. УСК і „Готу" вважають двома сильними кандидатами на чемпіонат „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу.

РУМУНСЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ ПРО ВИКЛЮЧЕННЯ ОДНОГО МІНІСТРА за те, що не виконував добре своїх обов'язків, і про прийняття до складу уряду трьох нових міністрів. Відбулись певні зміни і в Національній Раді для наукових дослідів. Нових міністрів дістали міністерства фінансів, транспорту й освіти.

ТАРЗАН, Ч. 6233. Тарзан летить до села мото-мото

Щоб дістатися до села мото-мото, Тарзан мусить полетіти до засекреченого малого летовища в джунґліях, де чекає на нього гелікоптер.

Пізніше, багато миль дальше, Тарзан розглядається за знайомим краєвидом.

Дивіться вперед джунґлів, сержанте Джонсе, за малою спаленою галявою, якраз досить великою для нас! Не перелетіть повз неї!